

Boeken lezen, lenen en kopen

Reguliere meting 2024 (meting 67)
Voor SMB

Erica Nagelhout, Cary Richards & Lucy Qing
GfK | *Consumer & Marketing Insights*
Februari 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Managementsamenvatting
3. Onderzoeksresultaten
 - 3.1. Leesgedrag
 - 3.2. Leengedrag
 - 3.3. Koopgedrag
 - 3.4. Campagnes
4. Bijlage

01

Inleiding

In opdracht van KVB-SMB, CPNB, KB en Stichting Lezen doet GfK jaarlijks vier metingen naar het koop-, lees- en leengedrag van Nederlandse consumenten.

De metingen zijn onderverdeeld in een reguliere meting en drie themametingen. De huidige meting betreft een reguliere meting, waarbij kopen, lenen, lezen en overige activiteiten rondom boeken aan de orde komen.

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen in het lees- koop- en leengedrag (papier en digitaal) van de Nederlandse bevolking en trends/veranderingen hierin in kaart te brengen.

De steekproef bestaat uit Nederlanders van 14 jaar of ouder.

De resultaten in dit rapport zijn onderverdeeld in de volgende thema's:

- Leesgedrag
- Leengedrag
- Koopgedrag
- Bekendheid boekcampagnes en prijzen

Achtergrondinformatie over deze groepen staat daar waar relevant vermeld in tekstblokken op de slides.

 NL representatief: is de verhouding zoals die in de gehele populatie in Nederland (14 jaar en ouder) wordt gevonden

* Significant verschil ten opzichte van vorige meting (59 2022)

x Niet meegenomen in de meting

Geven mannen vaker aan dan vrouwen

Geven vrouwen vaker aan dan mannen

Heavy lezers lezen minstens 1 keer per week een boek

Medium lezers lezen 1-3 keer per maand een boek

Light lezers lezen minder vaak een boek, maar niet nooit (incidentele lezers)

Vader

Moeder

Sociaal Economische klasse*

A (hoog)

B1

B2

C/D (laag)

Inkomen**

Benedenmodaal

Modaal

Tussen 1 en 2 keer modaal

Twee keer modaal of meer

*Sociaal Economische klasse wordt samengesteld op basis van een combinatie van beroep en opleiding van de hoofdkostwinner.

**In 2023 is het modaal inkomen bruto € 40.000 per jaar. Bron: Centraal Planbureau

02

Managementsamenvatting

Leesgedrag

De leesfrequentie onder Nederlanders is licht toegenomen. We zien een toename in het gebruik van zowel e-books als luisterboeken. De abonnementen van Storytel zien we eveneens stijgen. Een groot deel van de niet lezers en incidentele lezers zou graag meer tijd besteden aan lezen. Belangrijke drempels zijn: te weinig tijd, televisie/Netflix kost minder moeite, te veel afleiding en een te korte aandachtsspanne. Er zijn bovendien nog heel veel andere dingen die leuker zijn om te doen. Het is belangrijk goed uit te zoeken hoe deze argumenten vertaald kunnen worden in concrete acties om het lezen te bevorderen.

Leengedrag

In 2024 is het aandeel dat gebruik maakt van de bibliotheek weer terug op het niveau van 2020.

De belangrijkste reden om de bibliotheek niet te bezoeken is dat men ergens anders boeken vandaan haalt.

Bijna een kwart van de bibliotheekbezoekers zou minder gaan lezen als de bibliotheek er niet meer zou zijn. Ook zou het impact hebben op hoeveel kinderen lezen.

Voorals incidentele lezers zouden dan niet (goed) meer aan boeken kunnen komen.

Koopgedrag

De koopfrequentie van nieuwe boeken is licht toegenomen. Het gemiddeld besteed bedrag is ongeveer gelijk gebleven. Ook het kopen van Engelstalige boeken neemt verder toe.

Het boek als cadeau is een belangrijk aankoopmoment. Bijna de helft van de Nederlanders heeft het afgelopen jaar een boek cadeau gedaan.

Nederlanders kopen boeken veelal nieuw, maar een groot deel koopt ook tweedehandsboeken. Bijna 1 op de vijf Nederlanders maakt gebruik van de minibieb.

Campagne

De bekendheid van de meeste lees/boekcampagnes blijft stabiel. De Boekenweek en de Kinderboekenweek hebben een hoge bekendheid.

Lees-, leen- en koopgedrag neemt licht toe. Belangrijke uitdaging ligt in het stimuleren van incidentele lezers en niet lezers. Zij kiezen vanuit gemak, afleiding en tijd tekort voor ander tijdverdrif.

03

Onderzoeksresultaten

Leesgedrag

3.1

Het leesgedrag van de Nederlanders is in het algemeen stabiel. Er is evenwel een kleine toename in leesfrequentie en digitaal lezen.

01 De leesfrequentie is licht toegenomen en het aandeel Nederlanders dat nooit leest daalt licht ten opzichte van 2023. Het lijkt vooral de groep af en toe lezers die wat afneemt.

02 Digitaal lezen: We zien het gebruik van zowel e-books als luisterboeken licht toenemen. We zien dat men deze vaker dan voorheen via een Storytel abonnement verkrijgt.

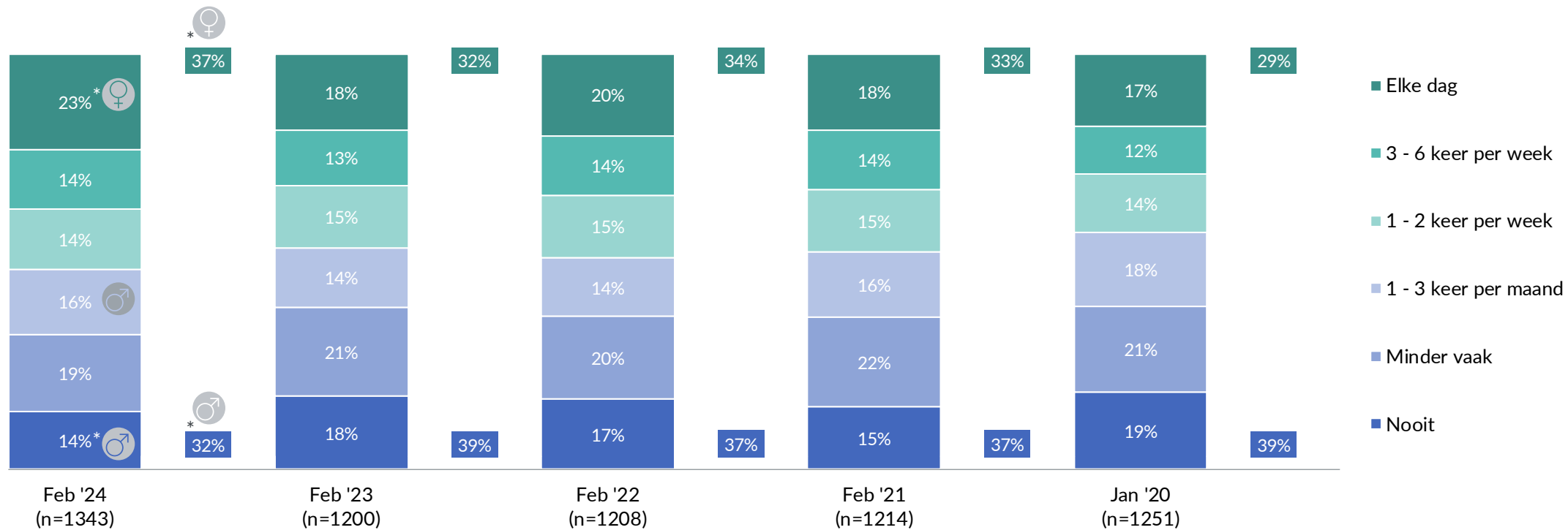
03 Een groot deel van de incidentele lezers en niet lezers zou graag meer tijd aan lezen besteden. De leesattitude van lezers en incidentele / niet lezers verschilt veel van elkaar. Voor lezers is lezen een hobby, niet lezers lezen vooral vaak uit noodzaak.

04 Bijna 1 op de vijf Nederlanders leest maandelijks in het Engels. Dit zijn vaker jongere lezers. Van de lezers jonger dan 35 jaar leest 79% weleens een boek in het Engels. De overgrote meerderheid vindt voorlezen belangrijk.

De leesfrequentie is licht toegenomen en het aandeel Nederlanders dat nooit leest daalt licht ten opzichte van 2023.

Lees- / luisterfrequentie

Achtergrond: 65-plussers lezen/luisteren vaker elke dag een boek dan de andere leeftijdsgroepen. Hetzelfde geldt voor consumenten met een twee keer modaal inkomen of meer ten opzichte van de andere inkomensklassen.

% Leest/luistert minimaal 3 keer per week tot elke dag een boek
% Leest/luistert minder vaak / nooit een boek

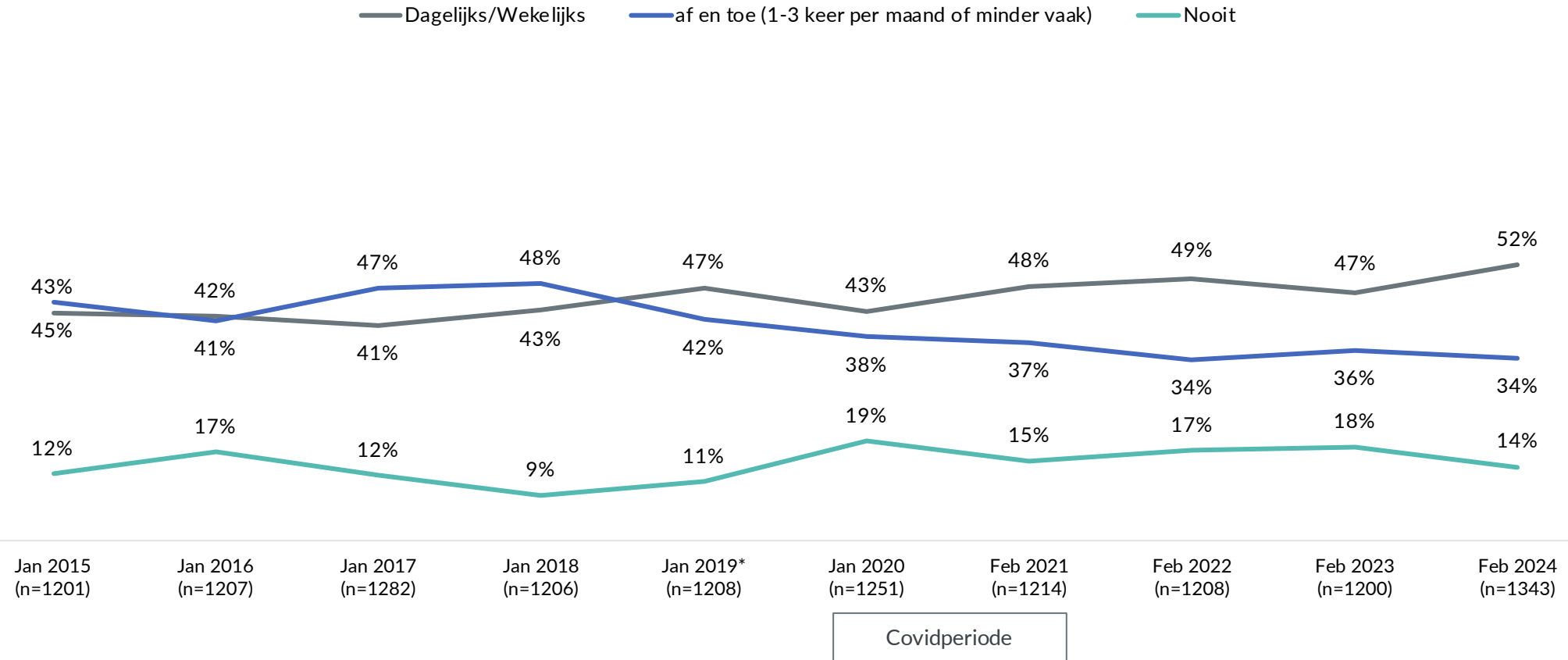
S01. Hoe vaak leest of luistert u gemiddeld boeken (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Basis: alle respondenten

Het lijken vooral de af en toe lezers die wat afnemen, als we kijken naar de 10 jaar trend.

Trendlijnen - Lees- / luisterfrequentie

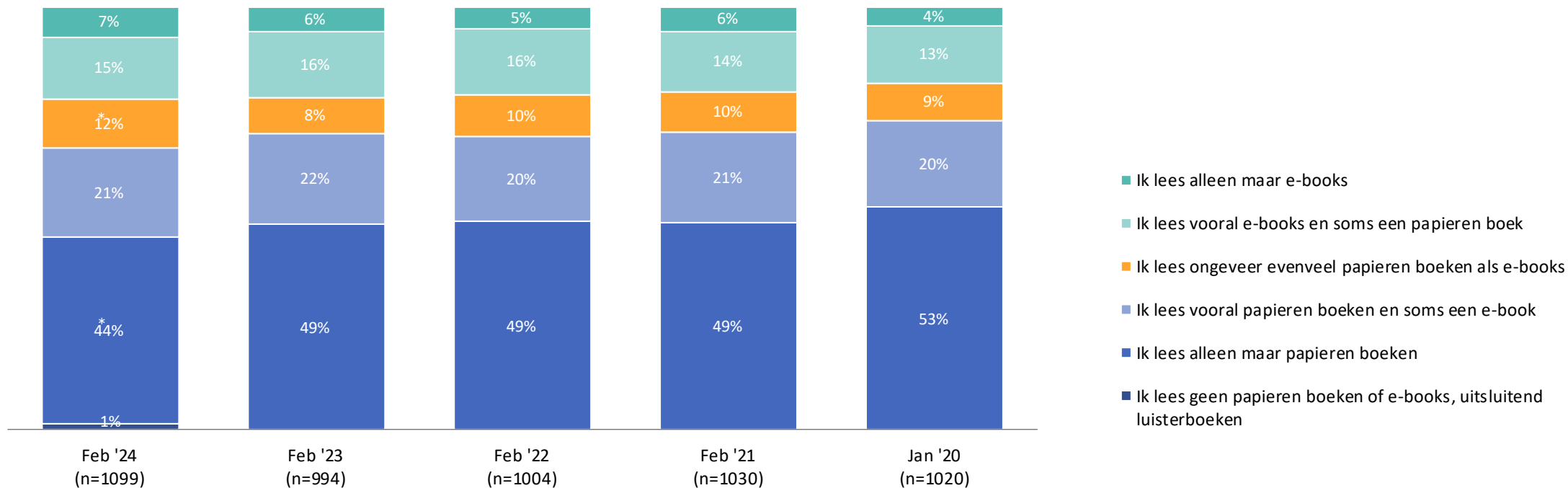
S01. Hoe vaak leest of luistert u gemiddeld boeken (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Basis: alle respondenten

In 2024 zien we de e-books licht toenemen ten koste van de papieren boeken.

Papieren boeken vs. e-books

Achtergrond:
65-plussers, laag- en midden opgeleiden lezen vaker alleen papieren boeken in vergelijking met lezers tot 65 jaar en hoogopgeleiden. Lezers tot 65 jaar lezen vaker 'vooral papieren boeken en soms een e-book' dan 65-plussers.

Light lezers lezen vaker alleen papieren boeken dan medium en heavy lezers.

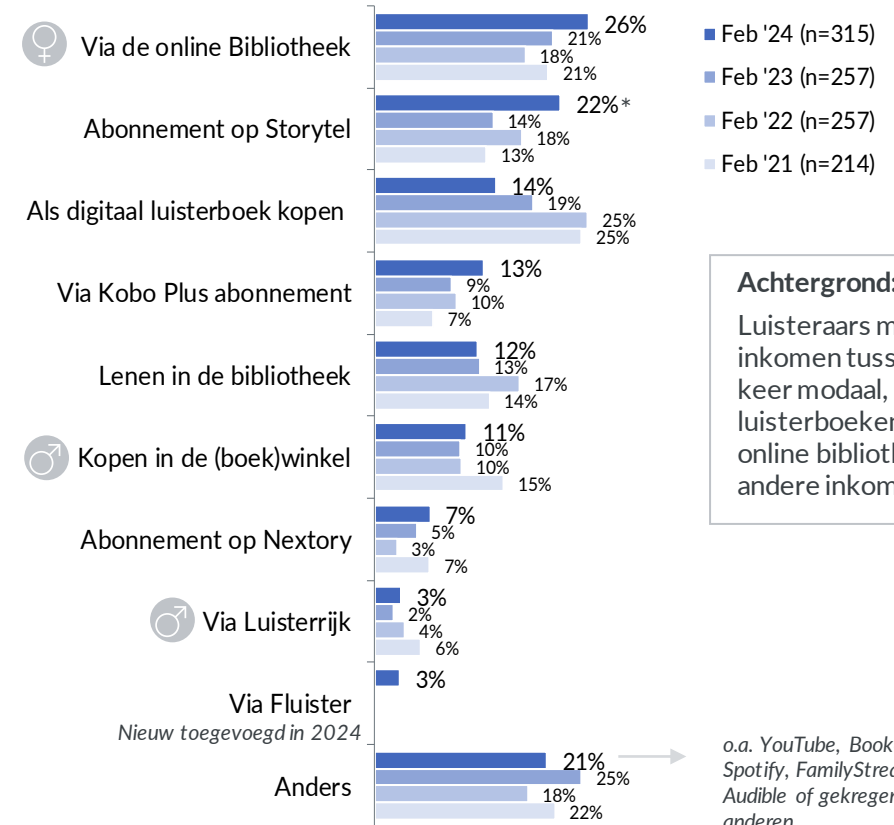
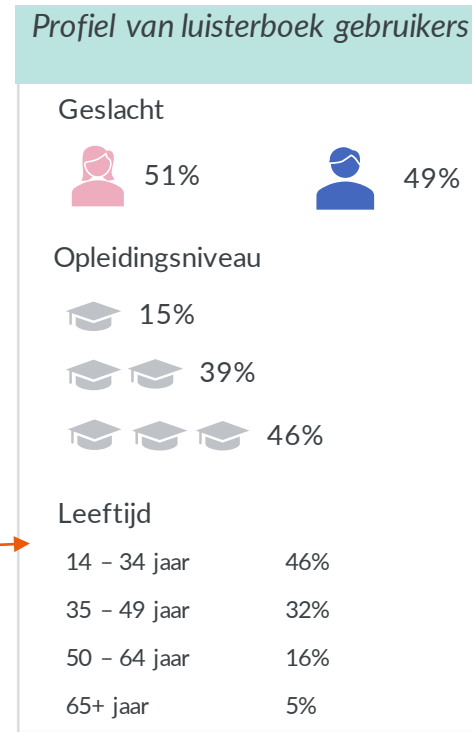
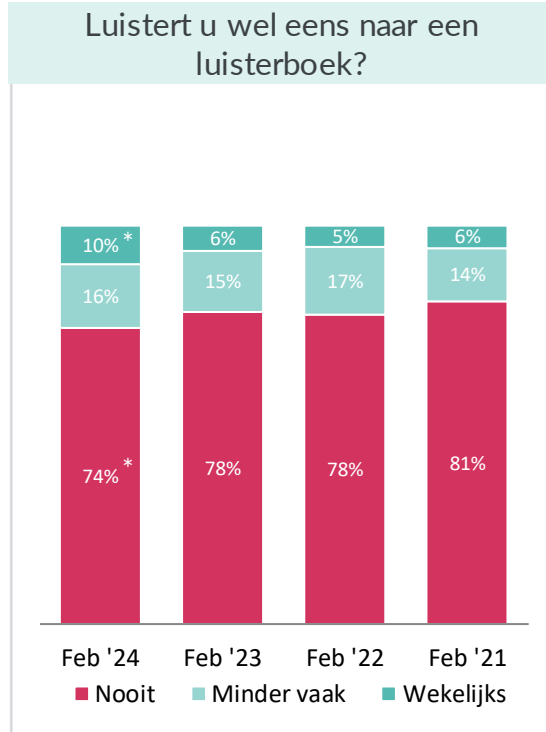
S02. Wanneer u leest, zijn dit dan papieren boeken of e-books?

Basis: leest wel eens boeken

Nederlanders luisteren iets vaker naar luisterboeken dan in 2023. Men verkrijgt deze vaker via Storytel dan voorgaande jaren.

Luisterboeken

Achtergrond:
Luisteraars met een inkomen tussen 1 en 2 keer modaal, lenen vaker luisterboeken via de online bibliotheek, dan de andere inkomensgroepen.

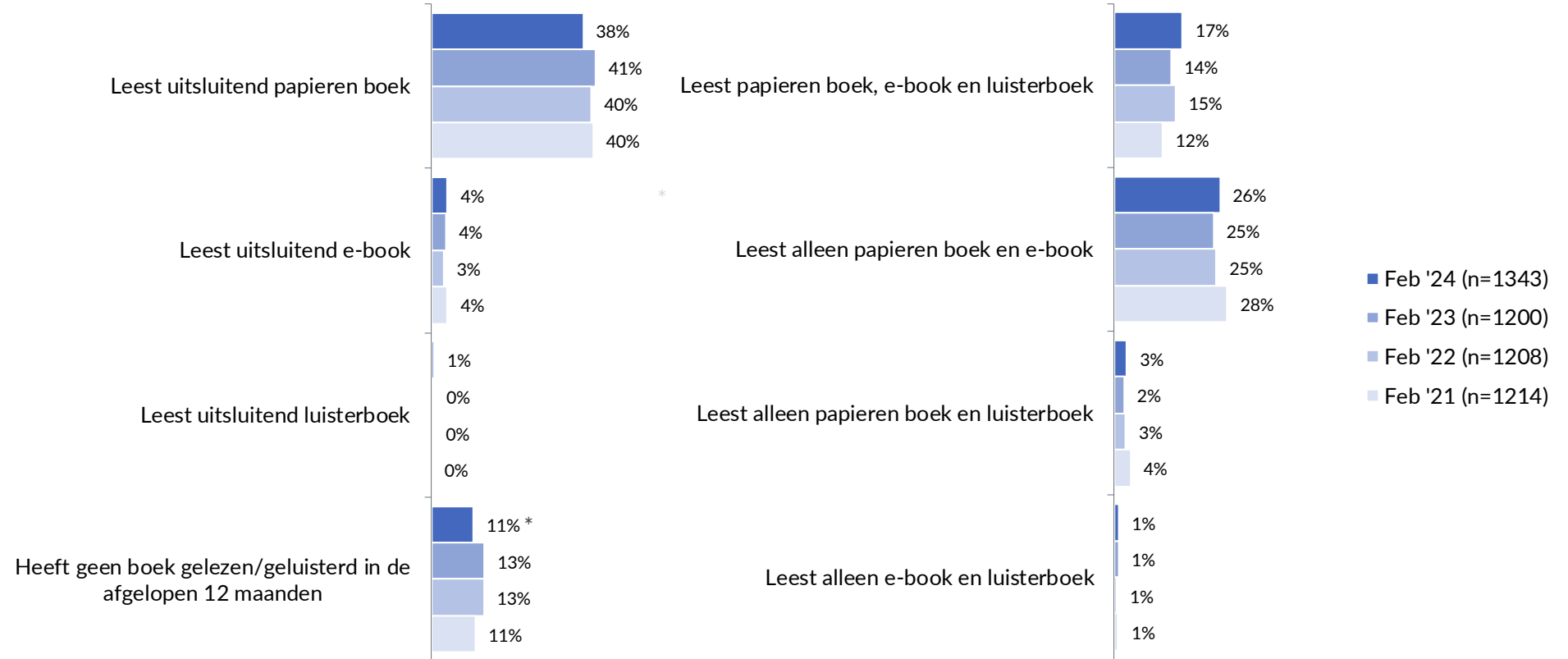
o.a. YouTube, Bookchoice, Spotify, FamilyStream, Podimo, Audible of gekregen/geleend van anderen

D05: Hoe vaak luistert u naar een luisterboek?
D08: Hoe komt u aan de luisterboeken die u luistert?

Basis D05: alle respondenten (n=1343)
Basis D08: luistert wel eens boeken

Het is zelden dat men uitsluitend e-books of luisterboeken leest/luistert. Meestal gebruikt men een combinatie met papieren boeken.

Soorten boeken

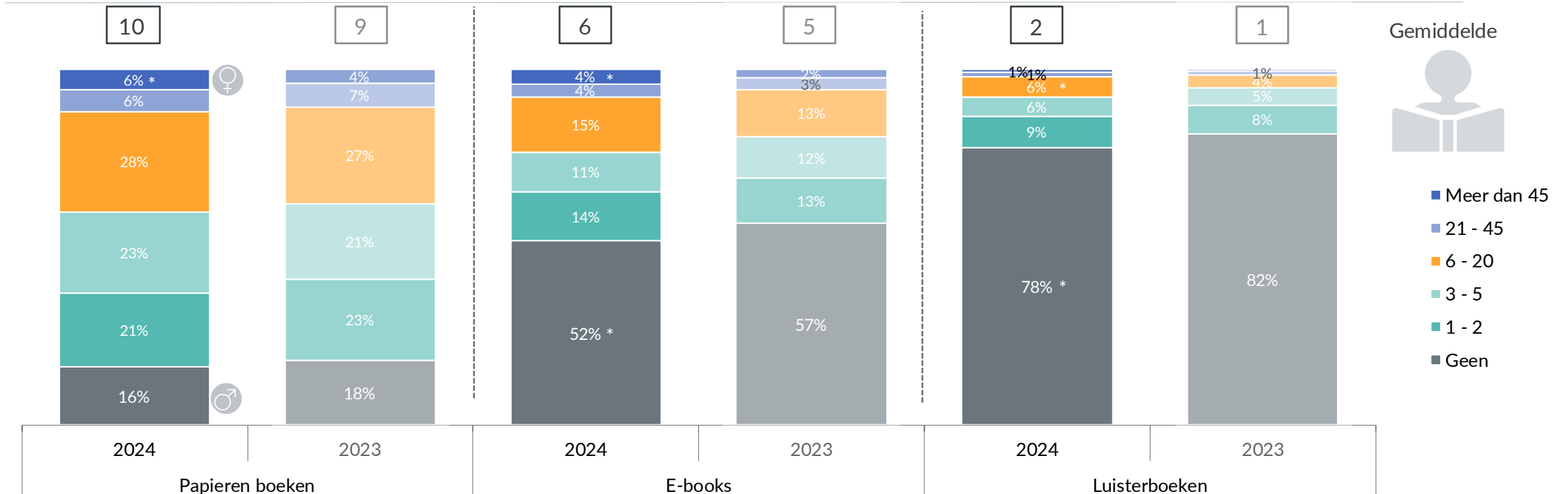

B02: Hoeveel papieren boeken, e-books of luisterboeken heeft u in de afgelopen 12 maanden gelezen/geluisterd?

Basis: alle respondenten

Er is tevens een lichte stijging in het aantal gelezen boeken ten opzichte van vorig jaar.

Aantal gelezen boeken per type boek

Achtergrond:

- 50-plussers, laag- en middenopgeleiden, en consumenten in de B1 Sec klasse en lager hebben de afgelopen 12 maanden vaker geen papieren boek gelezen
- 35-plussers, laagopgeleiden, consumenten in de B1 SEC klasse en lager en consumenten met een tussen 1 en 2 keer modaal inkomen hebben de afgelopen 12 maanden vaker geen e-books gelezen
- 50-plussers, en consumenten in de B1 SEC klasse en lager hebben de afgelopen 12 maanden vaker geen luisterboek geluisterd

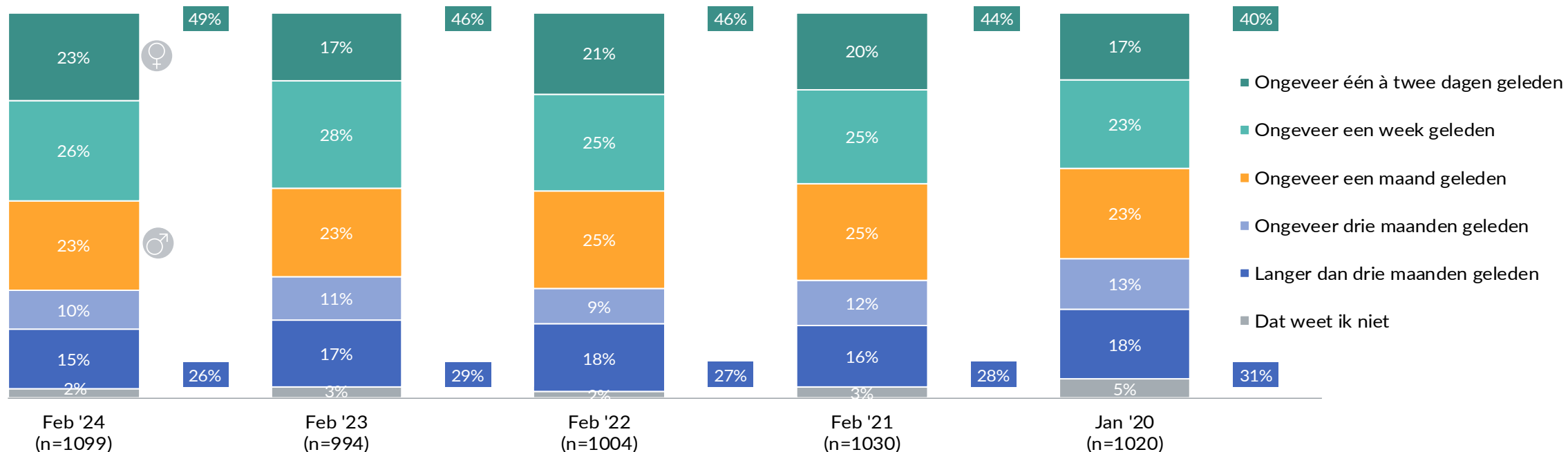
Basis: alle respondenten
2024 n=1343, 2023 n=1200

B02: Hoeveel papieren boeken, e-books of luisterboeken heeft u in de afgelopen 12 maanden gelezen/geluisterd?

Ongeveer de helft van de lezers las de afgelopen week een boek uit. Dit blijft stabiel over de jaren heen.

Laatst uitgelezen boek

Achtergrond:

65-plussers geven vaker aan ongeveer één à twee dagen geleden een boek te hebben uitgelezen.

Lezers die alleen papieren boeken lezen hebben vaker langer dan drie maanden geleden een boek uitgelezen. Hetzelfde geldt voor 35-64 jarigen.

- % Afgelopen week voor het laatst een boek uitgelezen
- % Minimaal 3 maanden geleden voor het laatst een boek uitgelezen

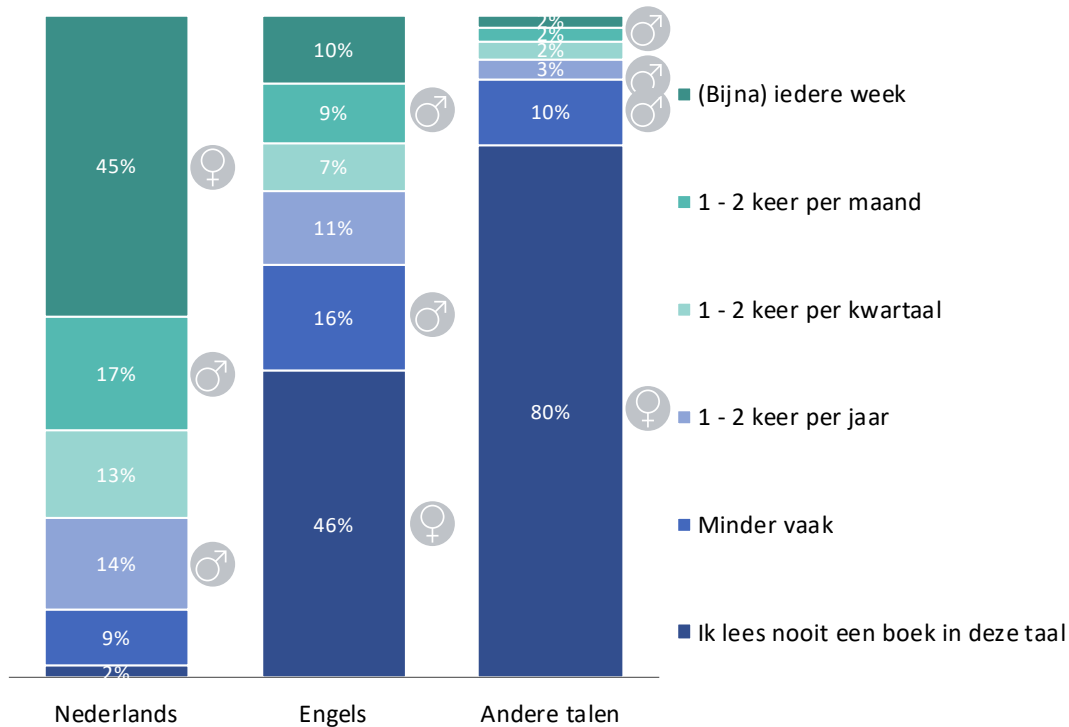
L01: Hoe lang is het ongeveer geleden dat u voor het laatst een boek heeft uitgelezen (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Basis: leest wel eens boeken

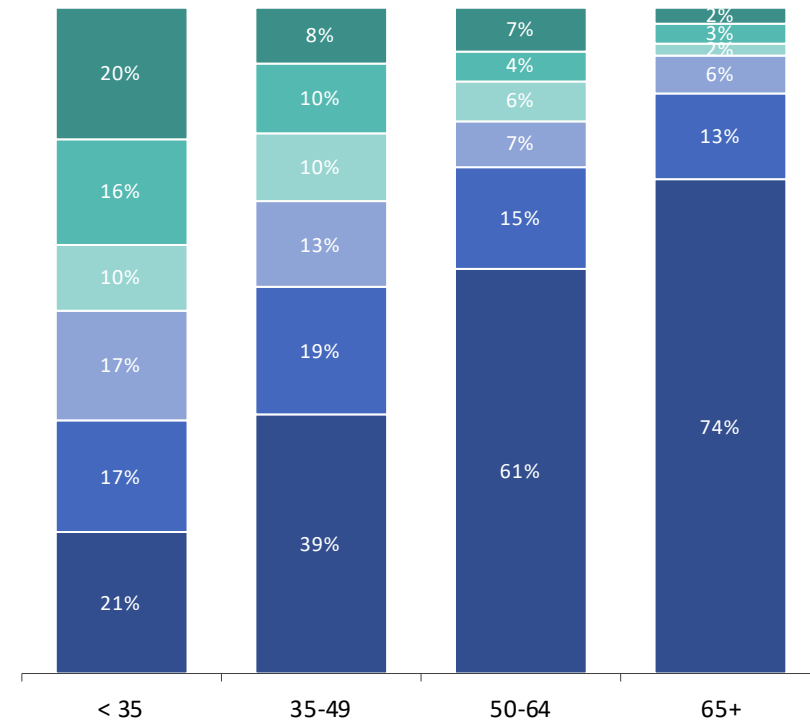
Bijna 1 op de vijf Nederlanders leest maandelijks in het Engels. Dit zijn vaker jongere lezers.

Leesfrequentie in (het)...

Leesfrequentie in (het) Engels per leeftijdsgroep

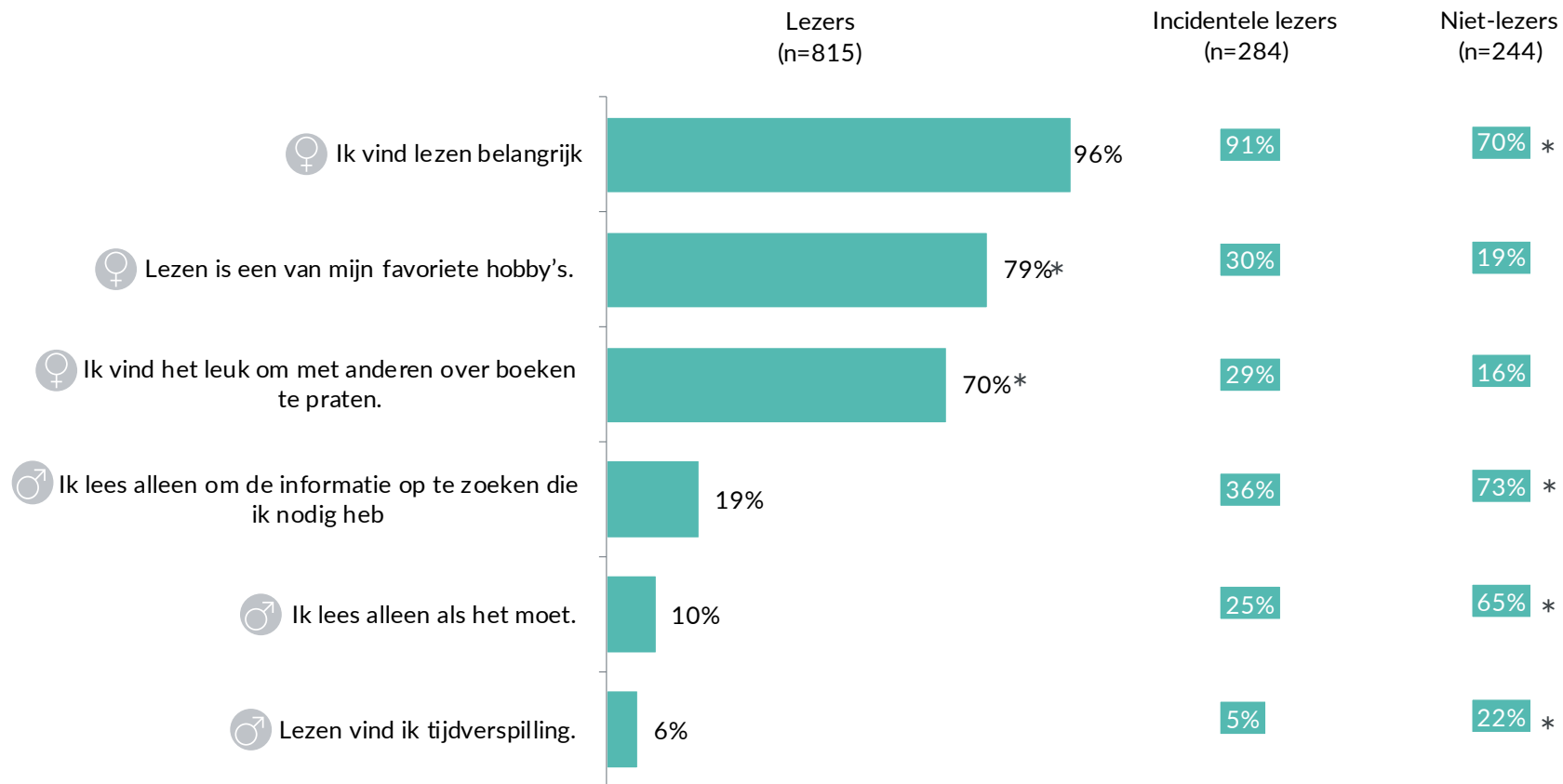
M01B: Kunt u aangeven hoe vaak u boeken in de volgende talen leest?

Basis: leest wel eens boeken, n=1.099
 < 35 n=291, 35-49 n = 270 50-64 n=287, 65+ n=251

De leesattitude van niet lezers en lezers zijn het tegenovergestelde van elkaar. Niet lezers lezen vaak uit 'noodzaak'.

Stelling omtrent lezen

Achtergrond:

Hogeropgeleiden geven vaker aan lezen belangrijk te vinden dan midden- en laagopgeleiden.

35-plussers, hoogopgeleiden en consumenten in de A SEC klasse geven vaker aan dat lezen één van hun favoriete hobby's is.

Lageropgeleiden en consumenten in de B1 SEC klasse of lager vinden het leuker om anderen over boeken te praten.

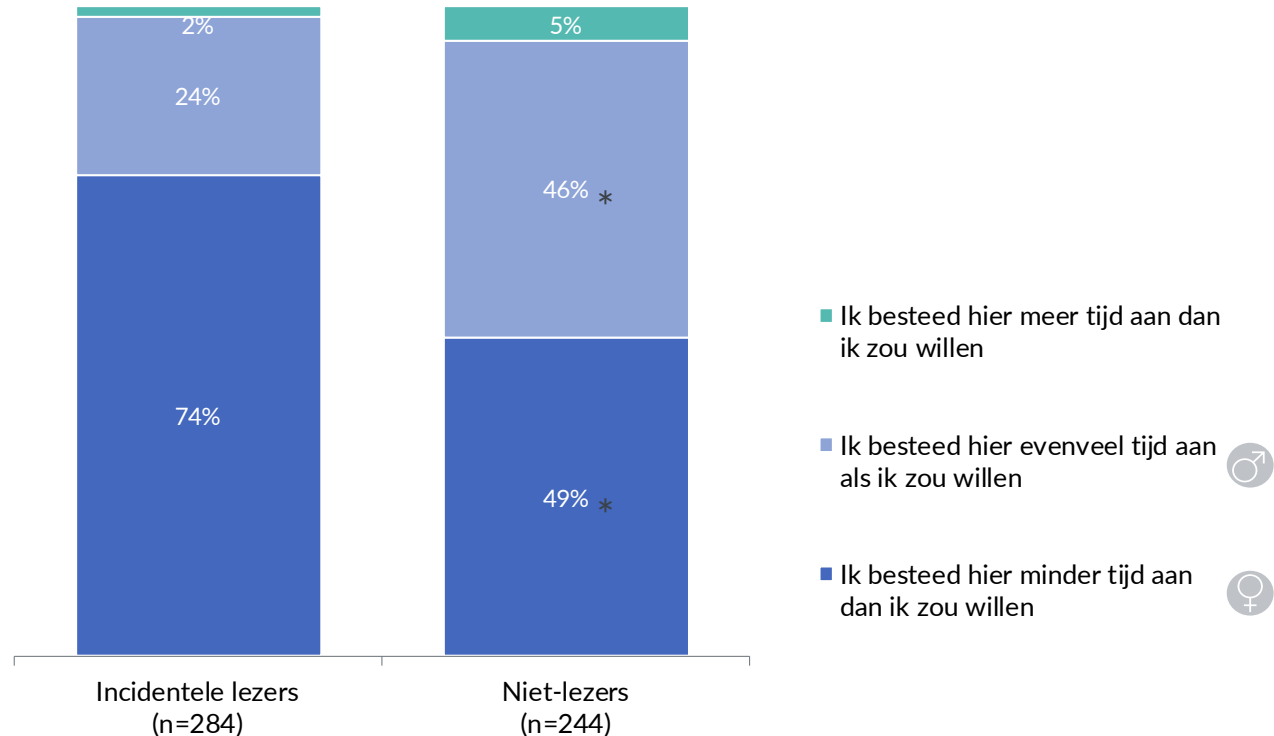
A03a: In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

Basis: alle respondenten, n=1.343

Alhoewel niet lezers en incidentele lezers regelmatig vinden dat ze genoeg tijd besteden aan lezen, zou een aanzienlijk deel graag meer tijd aan lezen besteden.

Tijdsbesteding aan het lezen of luisteren van boeken

Z03: Besteedt u meer of minder tijd aan het lezen of luisteren van boeken dan u zou willen?

Basis: alle incidentele of niet lezers, n=528

Incidentele lezers vinden tijd de belangrijkste drempel om te gaan lezen. Ontoegankelijkheid aan geld of boeken is niet het probleem.

Drempels om te gaan lezen

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar geven vaker aan het moeilijk te vinden om aan leuke boeken te komen.

Z04: Wat zijn voor u soms drempels om te gaan lezen?

Basis: alle incidentele lezers, n=284

Voor niet lezers geniet het doen van andere leuke dingen de voorkeur boven een boek lezen.

Reden nooit lezen of luisteren van boeken

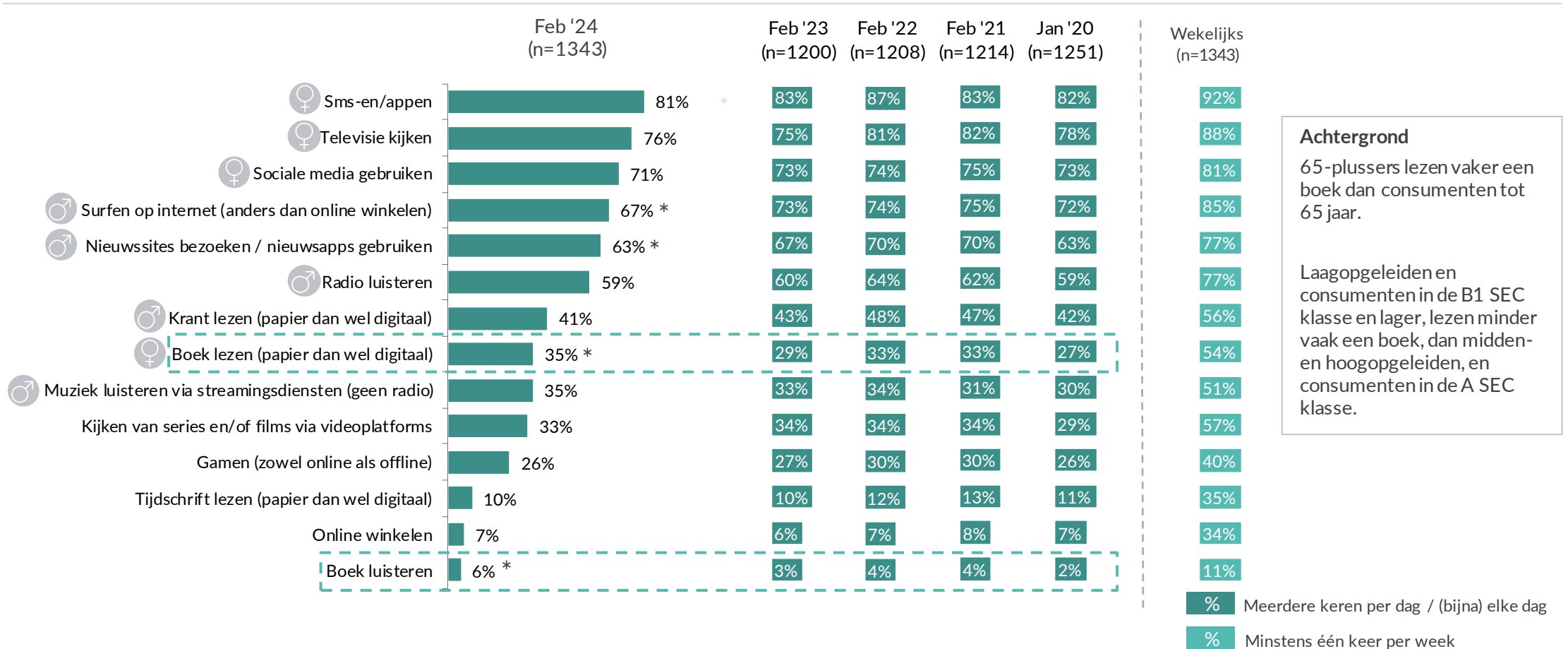
S01d: U leest of luistert nooit boeken. Kunt u aangeven waarom u geen boeken leest?

Basis: alle niet lezers, n=244

We zien dat een boek luisteren en een boek (papier/digitaal) lezen vaker wordt gedaan dan voorheen.

Frequentie dagelijkse activiteiten

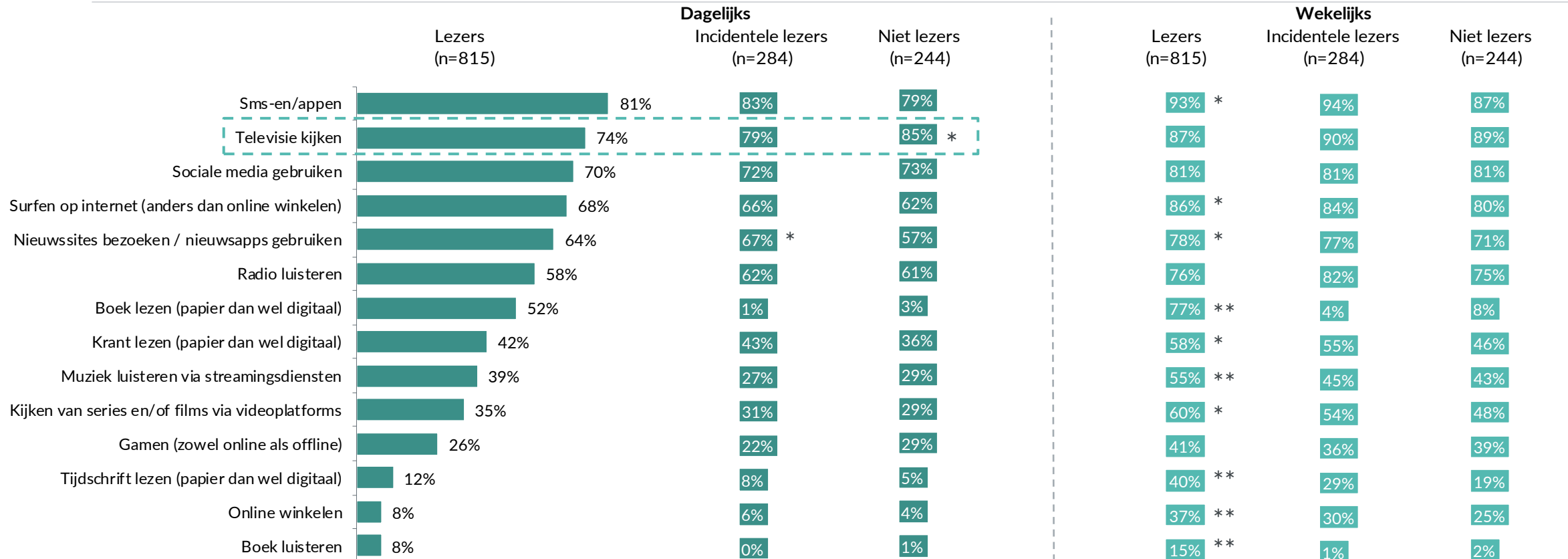
L05: Hoe vaak bent u bezig met de volgende activiteiten?

Basis: alle respondenten

Als tijdsbesteding kijken niet lezers op dagelijkse basis vaker televisie dan lezers.

Frequentie dagelijkse activiteiten - per leesgroep

% Meerdere keren per dag / (bijna) elke dag

% Minstens één keer per week

* Significant hoger dan niet lezers

** Significant hoger dan niet lezers en incidentele lezers

Basis: alle respondenten, n=1.343

L05: Hoe vaak bent u bezig met de volgende activiteiten?

Leesactiviteiten met kinderen nemen iets toe.

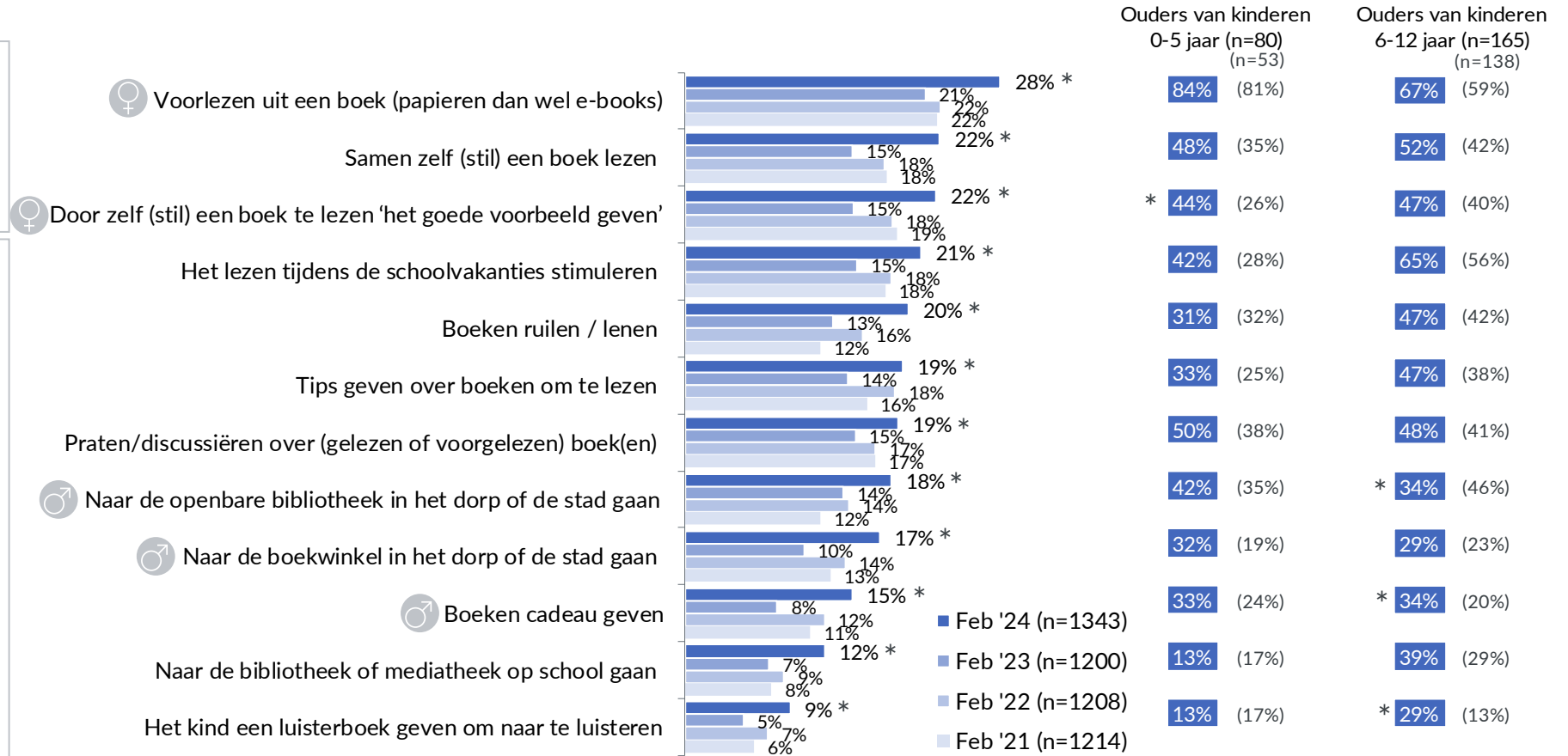
Frequentie leesactiviteiten met een kind

59% van alle consumenten leest nooit uit een boek voor. Onder ouders van kinderen 0-5 jaar is dit 11% en 6-12 jaar 21%.

Achtergrond:

Heavy lezers doen vaker de volgende activiteiten dan lighten medium lezers:

- Samen zelf (stil) een boek lezen
- Praten/discussiëren over boek(en)
- Boeken ruilen/lenen
- Naar de openbare bibliotheek in het dorp of stad gaan
- Door zelf (stil) een boek te lezen 'het goede voorbeeld geven'
- Het kind een luisterboek geven om naar te luisteren.

% Minstens één keer per maand
(%) = februari 2023
Basis: Alle respondenten

N03. Hoe vaak doet u samen met een kind de onderstaande activiteiten?

Leesactiviteiten worden vooral gedaan met eigen kinderen. 51% geeft een luisterboek aan een kind om ernaar te luisteren.

Activiteiten rondom lezen

	n=	Eigen kind(eren)	Kleinkind(eren)	Ander(e) kind(eren) uit de familie	Ander(e) kind(eren) via school	Ander(e) kind(eren)
Het lezen tijdens de schoolvakanties stimuleren	449	52% (55%)	23% (25%)	15% (14%)	8% (6%)	7% (4%)
Het kind een luisterboek geven om naar te luisteren	234	51% (46%)	♂ 20% (21%)	18% (22%)	9% (11%)	♀ 8% (5%)
Door zelf (stil) een boek te lezen 'het goede voorbeeld geven'	485	50% (52%)	♂ 26% (26%)	15% (16%)	♂ 9% (7%)	8% (7%)
Naar de openbare bibliotheek in het dorp of de stad gaan	453	50% (55%)	18% (21%)	♂ 19% (14%)	* 9% (5%)	10% (8%)
Tips geven over boeken om te lezen	545	48% (52%)	♂ 20% (21%)	20% (22%)	10% (9%)	♀ * 12% (8%)
Boeken ruilen / lenen	548	* 48% (55%)	♂ 15% (13%)	23% (20%)	* 12% (7%)	13% (11%)
Praten/discussiëren over (gelezen of voorgelezen) boek(en)	506	47% (49%)	18% (22%)	19% (20%)	12% (11%)	♀ * 12% (6%)
Naar de boekwinkel in het dorp of de stad gaan	593	♀ 46% (48%)	21% (23%)	17% (18%)	♂ * 8% (4%)	13% (11%)
Samen zelf (stil) een boek lezen	503	44% (45%)	23% (27%)	♂ 17% (16%)	10% (7%)	* 13% (7%)
Naar de bibliotheek of mediatheek op school gaan	297	44% (48%)	♂ 17% (15%)	♂ 19% (15%)	19% (18%)	♀ 9% (7%)
Boeken cadeau geven	736	43% (48%)	27% (29%)	33% (31%)	6% (4%)	♀ 11% (10%)
Voorlezen uit een boek (papieren dan wel e-books)	528	40% (40%)	29% (32%)	22% (20%)	10% (9%)	♀ 10% (8%)

(%) = februari 2023

* Significant verschil met de vorige meting

Basis: doet wel eens activiteiten rondom lezen van boeken

N04: Met wie doet u wel eens deze activiteiten rondom lezen en boeken (papieren dan wel e-books)?

Overgrote meerderheid vindt voorlezen belangrijk

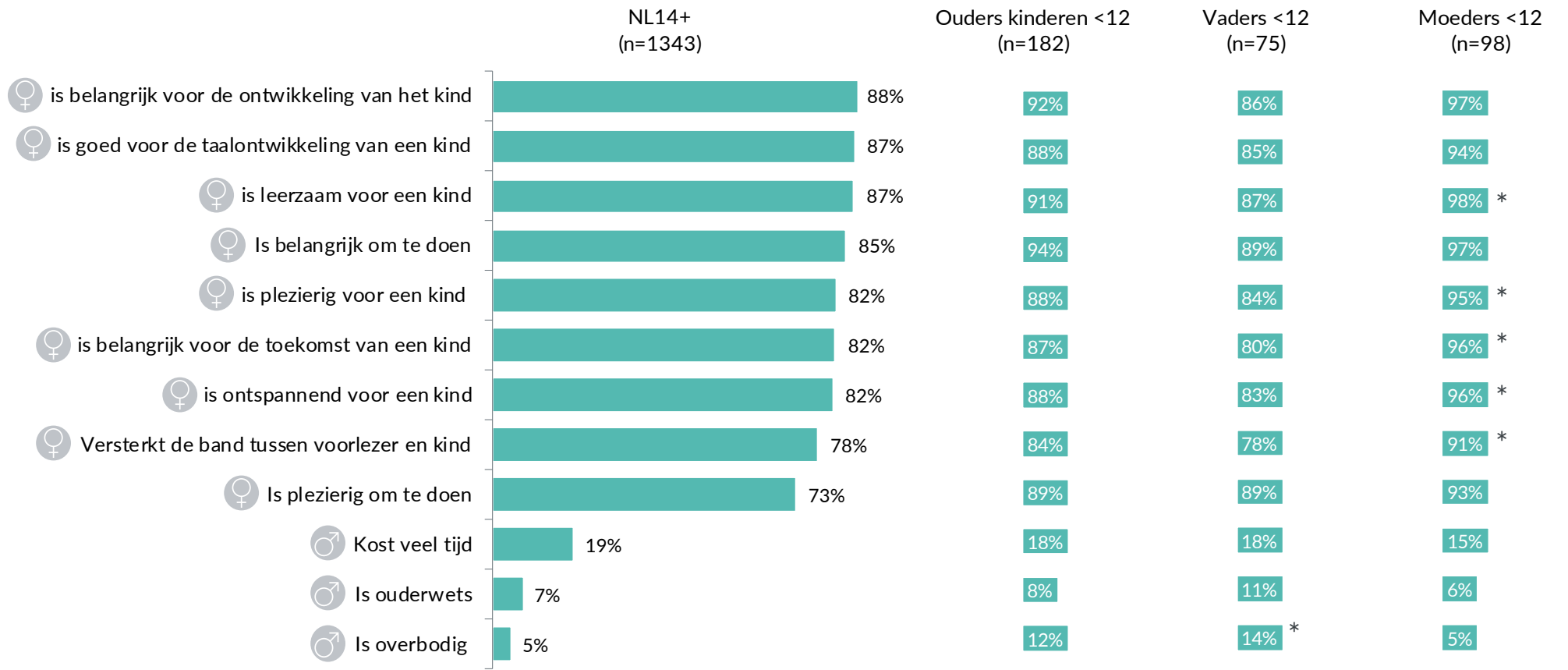
Moeders hechten meer belang aan voorlezen van vaders

Stellingen omtrent voorlezen – Voorlezen...

Achtergrond
Midden- en hoogopgeleiden geven vaker aan dat voorlezen belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind dan laagopgeleiden.

Hoogopgeleiden geven vaker aan dat voorlezen goed is voor de taalontwikkeling van een kind en leerzaam is voor een kind dan midden- en laagopgeleiden.

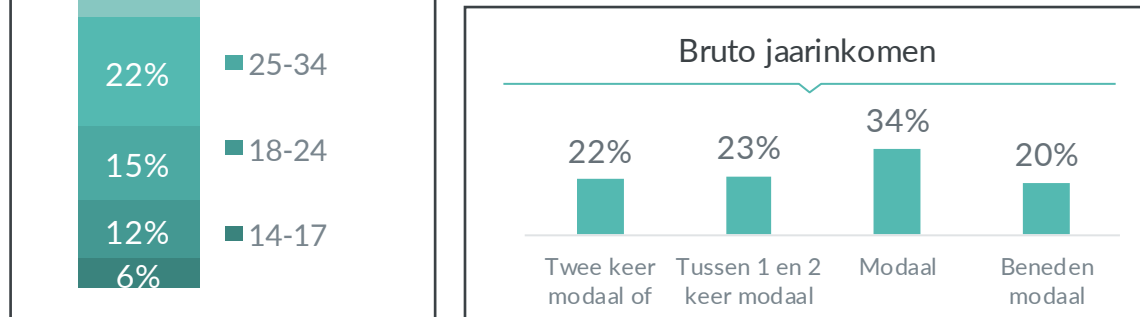
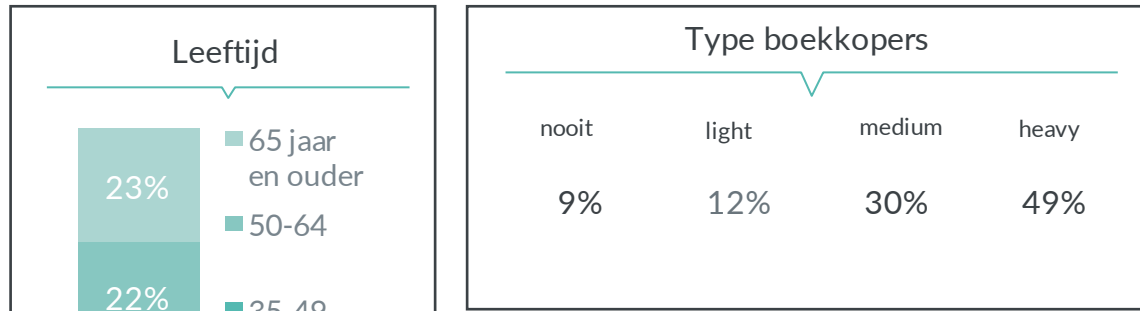
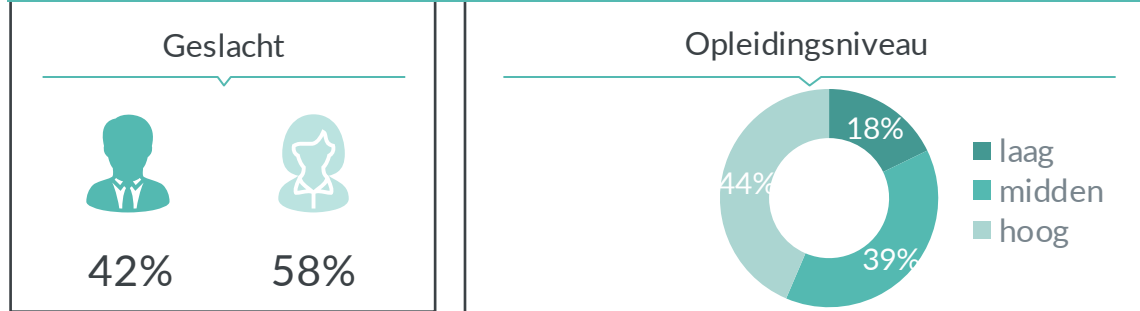
█ % (helemaal) mee eens
Basis: alle respondenten

N05: We leggen u nu een aantal uitspraken voor over voorlezen. Kunt u aangeven of u het hiermee eens bent?

Heavy lezers zijn vaker vrouwen en hoog opgeleid; light lezers zijn relatief wat ouder.

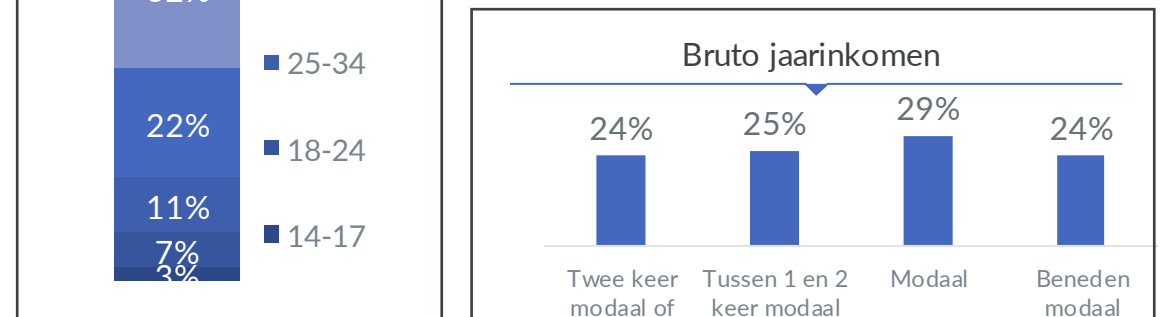
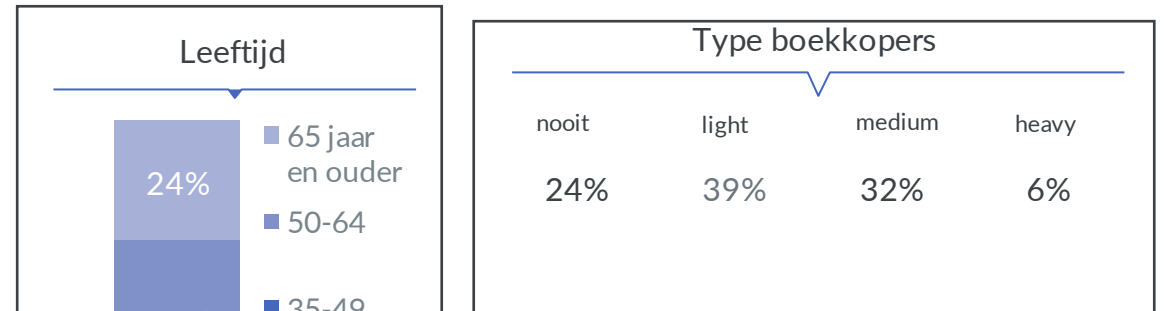
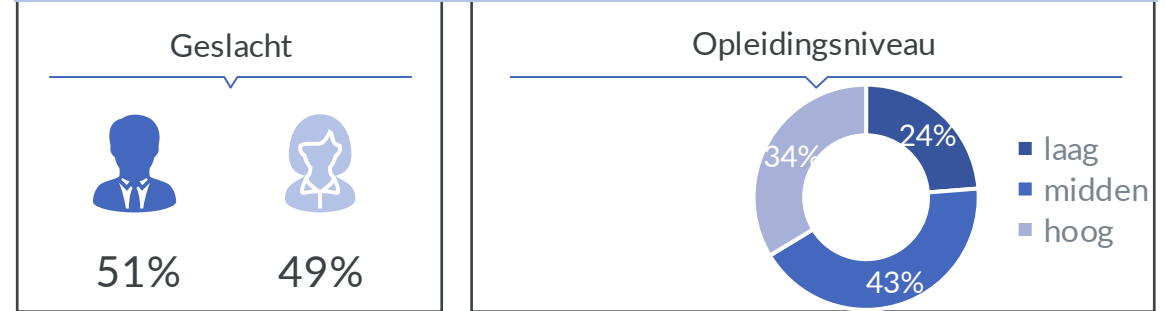

Heavy lezer - lezen minstens 1 keer per week een boek

Basis: heavy lezer (n=630)

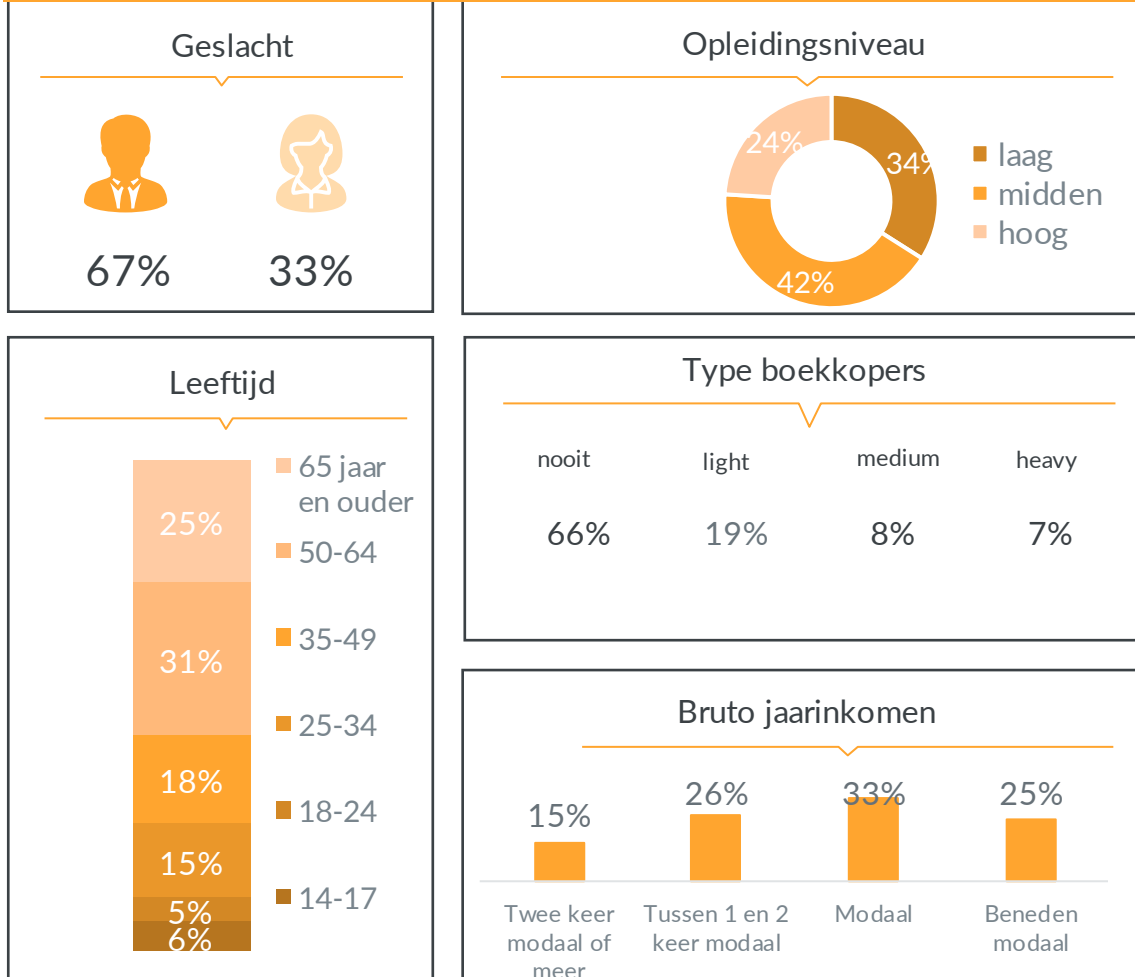
Light lezer - lezen minstens 1 keer per jaar een boek

Basis: light lezer (n=284)

Niet lezers zijn relatief oud; vaker mannen en wat lager opgeleid dan incidentele en heavy lezers.

Niet lezers - lezen nooit een boek

Basis: niet-lezers (n=244)

3.2

Leengedrag

Het aandeel
bibliotheekleden is
weer toegenomen
na een daling tijdens
de covidjaren.

01 In 2024 is het aandeel dat gebruik maakt van de bibliotheek weer terug op het niveau van 2020, voordat er tijdens de covidpandemie een daling in het aandeel bibliotheekleden ontstond.

02 Een kleiner aandeel dan in 2023 geeft aan bekend te zijn met de mogelijkheid om gratis e-books van literaire meesterwerken te verkrijgen via de online bibliotheek.

03 De belangrijkste reden om de bibliotheek niet te bezoeken is dat men ergens anders boeken vandaan haalt. Het aandeel dat vindt dat internet de bibliotheek overbodig maakt is gedaald.

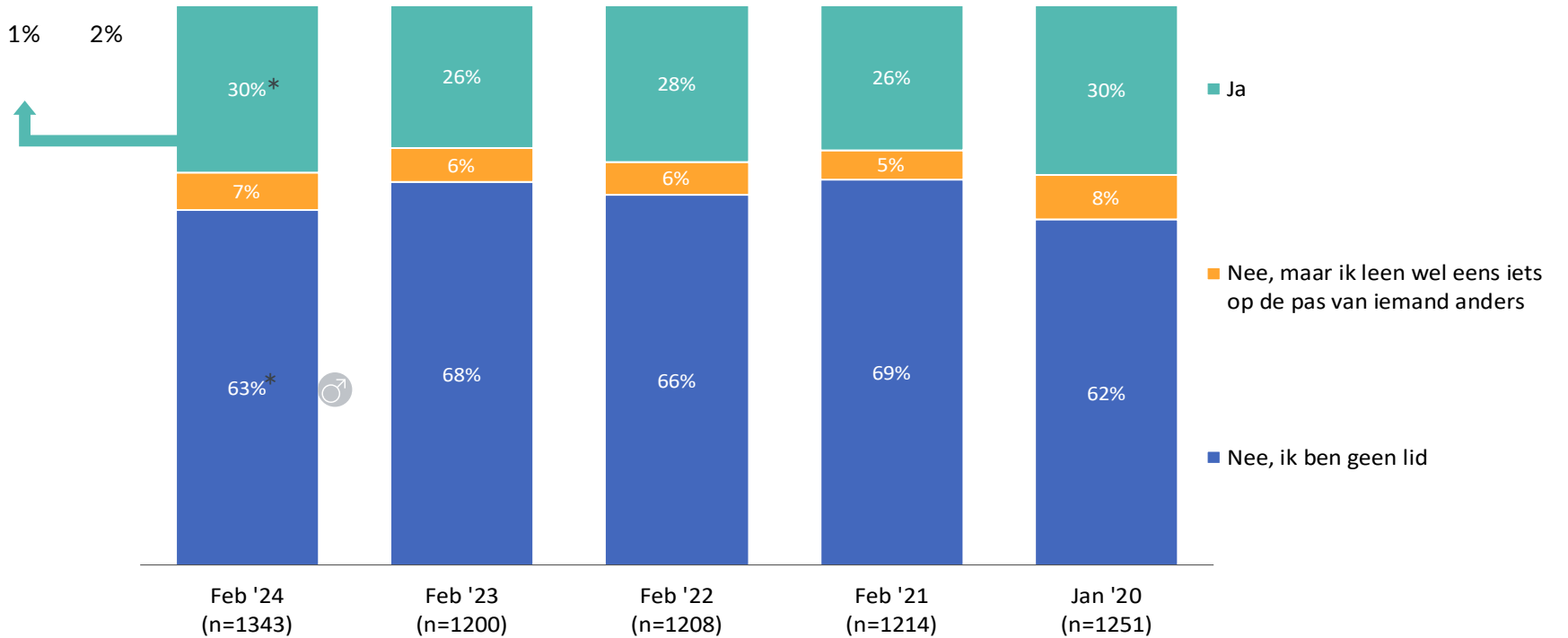
04 Bijna een kwart van de bibliotheekbezoekers zou minder gaan lezen als de bibliotheek er niet meer zou zijn. Ook zou het impact hebben op hoeveel kinderen lezen en voorgelezen worden als de bibliotheek er niet was.

Het aantal bibliotheekleden is licht gestegen, na een kleine daling in 2023. Het aandeel lokale bibliotheekleden is terug op het niveau van 2022.

Lid van de bibliotheek

	2024	2023	2022
Alleen lid lokale bibliotheek:	20%	16%	19%
Zowel lokale bibliotheek als online:	7%	6%	6%
Alleen online bibliotheek	3%	1%	2%

Achtergrond:
 Van de light lezers is 12% lid van de bibliotheek en/of online bibliotheek.
 Bij medium en heavy lezers is dit respectievelijk 28% en 43%.
 Jongeren tot 35 jaar zijn vaker lid van zowel de lokale bibliotheek als online bibliotheek dan 35-plussers.

S11. Bent u lid van de bibliotheek?

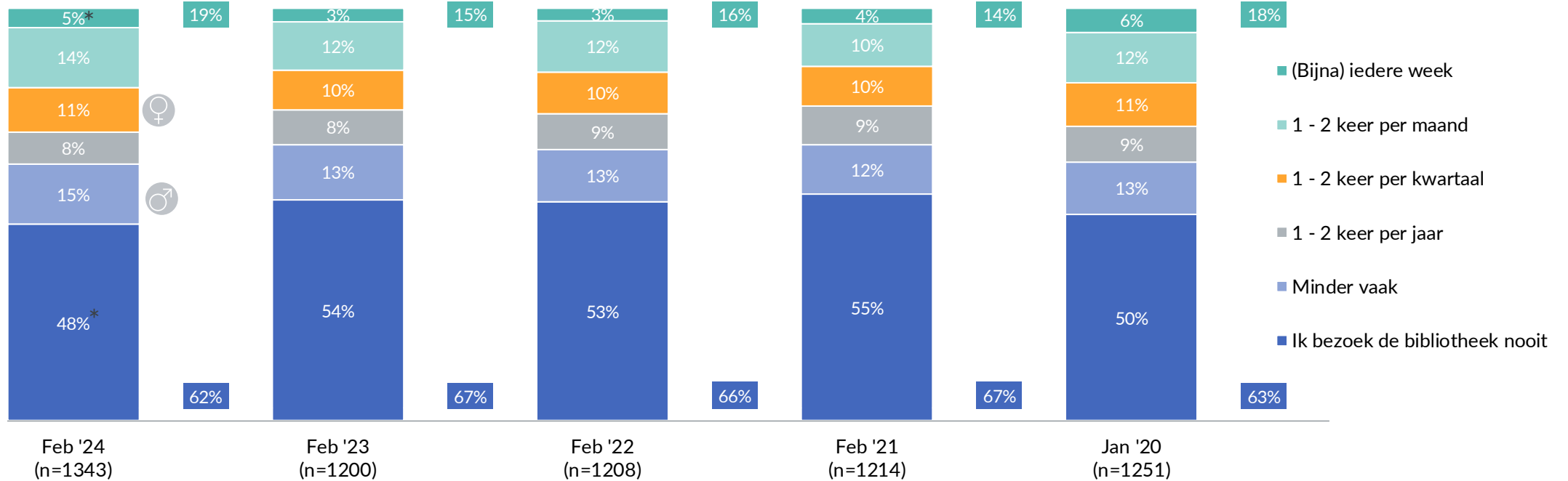
*Per januari 2020 zijn er andere antwoordcategorieën voorgelegd: splitsing naar type bibliotheek.

* Significant verschil met de vorige meting
 Basis: alle respondenten

De bezoekfrequentie van de bibliotheek is vrij stabiel; we zien een lichte stijging in bezoekfrequentie.

Bezoekfrequentie bibliotheek

Achtergrond:

50-plussers geven vaker aan nooit de bibliotheek te bezoeken dan de andere leeftijdsgroepen. Hetzelfde geldt voor laag- en middenopgeleiden ten opzichte van hoogopgeleiden.

Consumenten in de C/D SEC klasse geven vaker aan nooit naar de bibliotheek te gaan dan alle andere SEC klassen. Voor de A SEC klasse geldt het tegenovergestelde.

- Bezoekt (bijna) iedere week / minimaal 1-2 keer per maand de bibliotheek
- Bezoekt minder vaak / nooit de bibliotheek

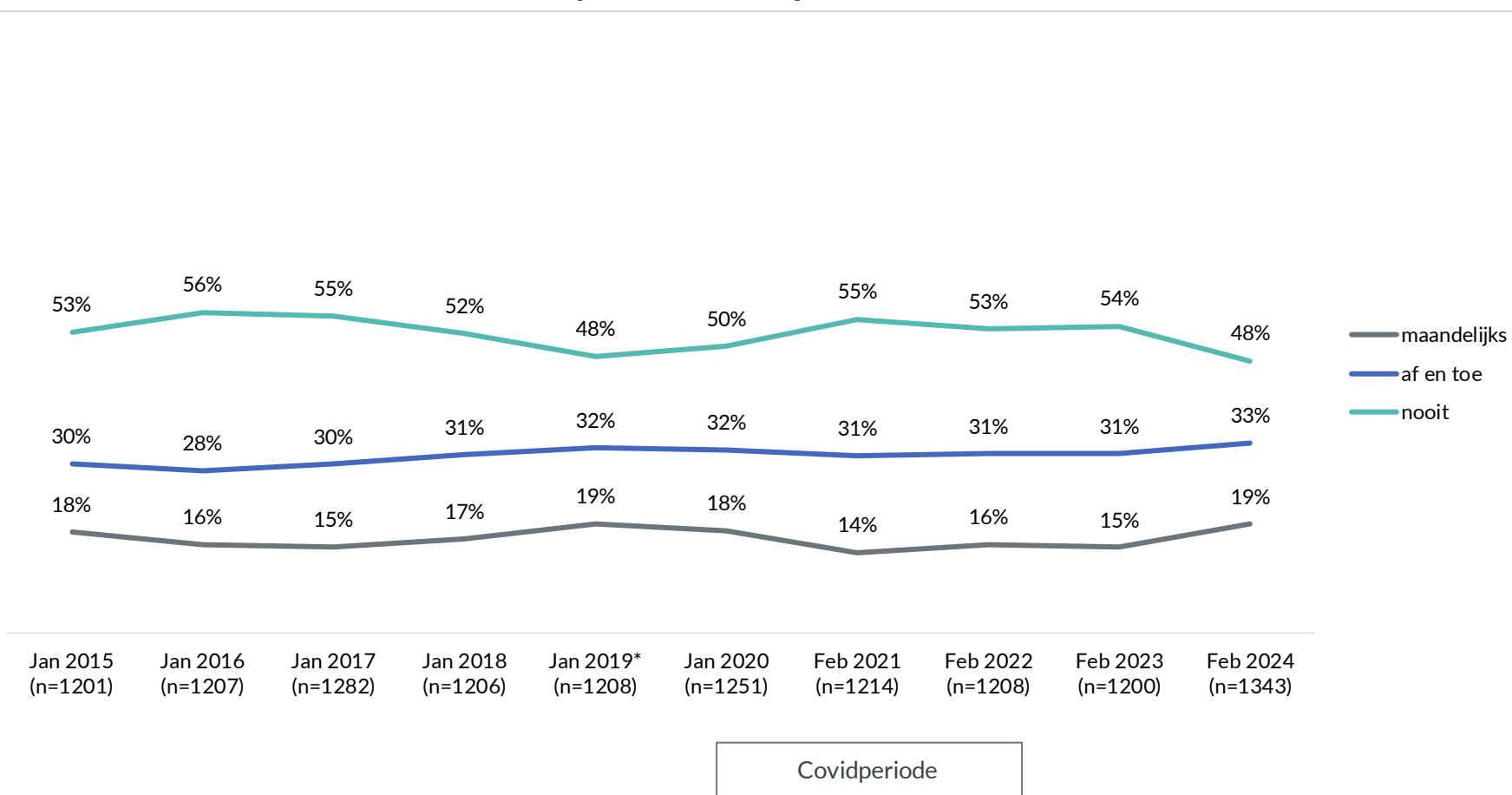
* Significant verschil met de vorige meting
Basis: alle respondenten

S010a: Hoe vaak komt u gemiddeld in de bibliotheek?

In de trendlijn van de afgelopen 10 jaar zien we dat er weer een lichte stijging is in het maandelijks bezoek, na de afname die in de covidperiode ontstond.

Trendlijnen - Bezoekfrequentie bibliotheek

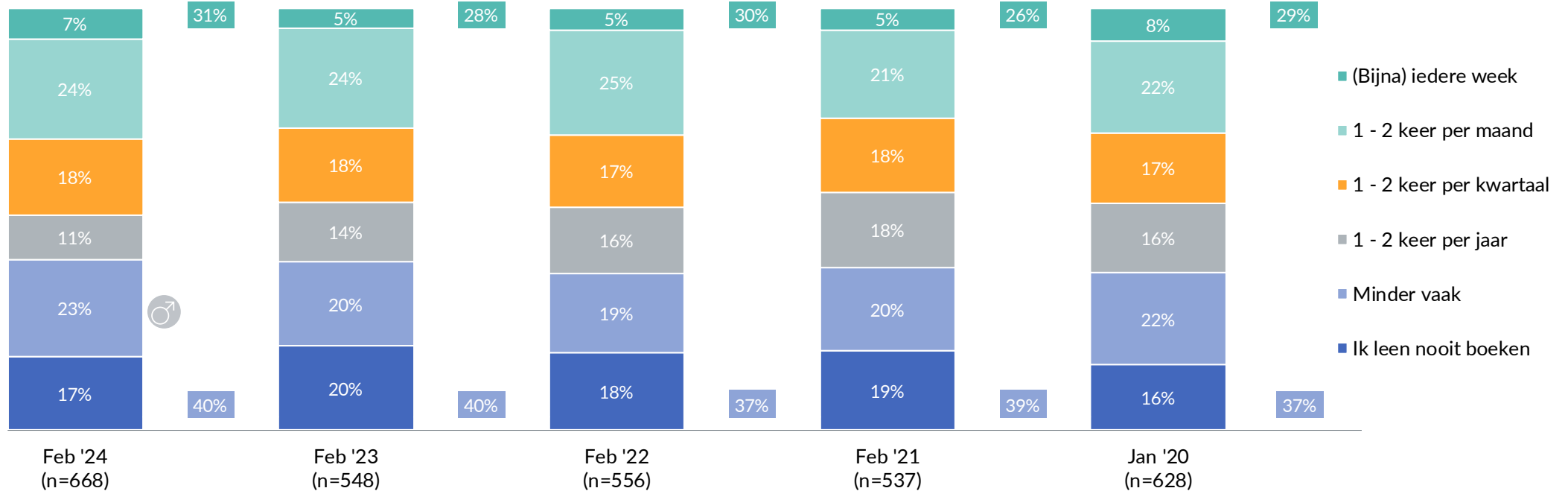
S010a: Hoe vaak komt u gemiddeld in de bibliotheek?

Basis: alle respondenten

Het aandeel dat de fysieke bibliotheek maandelijks bezoekt om boeken te lenen blijft stabiel rond de 30%. Het aandeel dat minder vaak of nooit boeken leent ligt onveranderd op 40%.

Bezoekfrequentie om te lenen bibliotheek

Achtergrond:
Een derde van de 65-plussers bezoekt maandelijks fysieke bibliotheek om te lenen. Dat is meer dan alle andere leeftijdsgroepen.

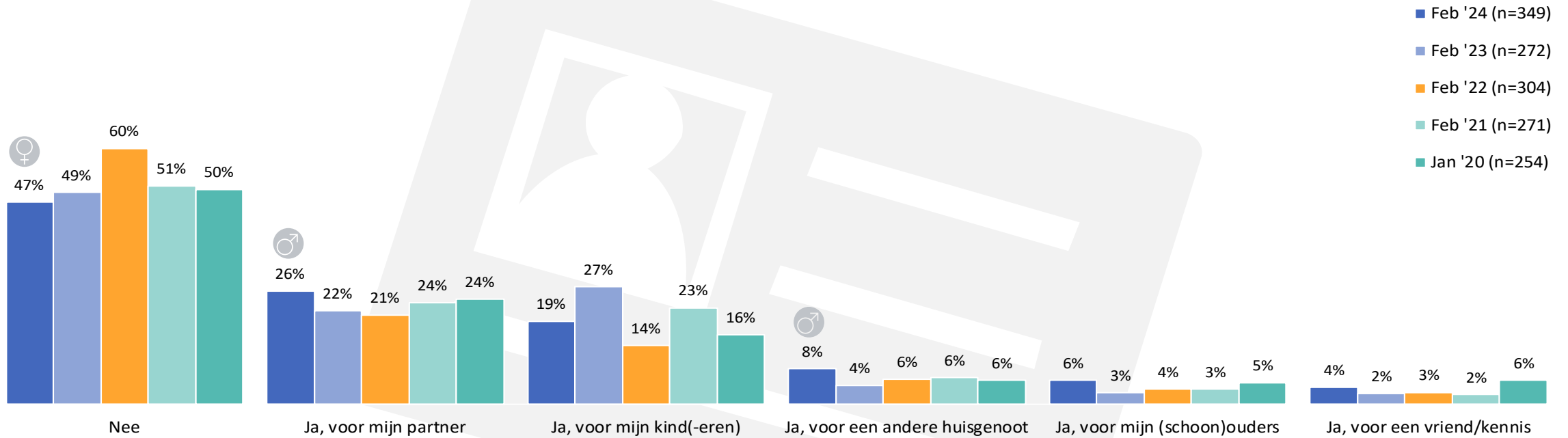
% Leent minimaal 1-2 keer per maand een boek
% Leent minder vaak / nooit nieuw boek

S07b: Hoe vaak komt u gemiddeld in de fysieke bibliotheek om één (of meerdere) boek(en) te lenen?

Basis: bezoekt wel eens een bibliotheek

Het aandeel dat de bibliotheekpas in 2024 gebruikt om materialen voor anderen te lenen is niet significant veranderd.

Lenen voor anderen met eigen bibliotheekpas

Achtergrond:

65-plussers geven vaker dan de jongere leeftijdscategorieën aan geen boeken of andere materialen voor iemand anders te lenen met hun eigen bibliotheekpas.

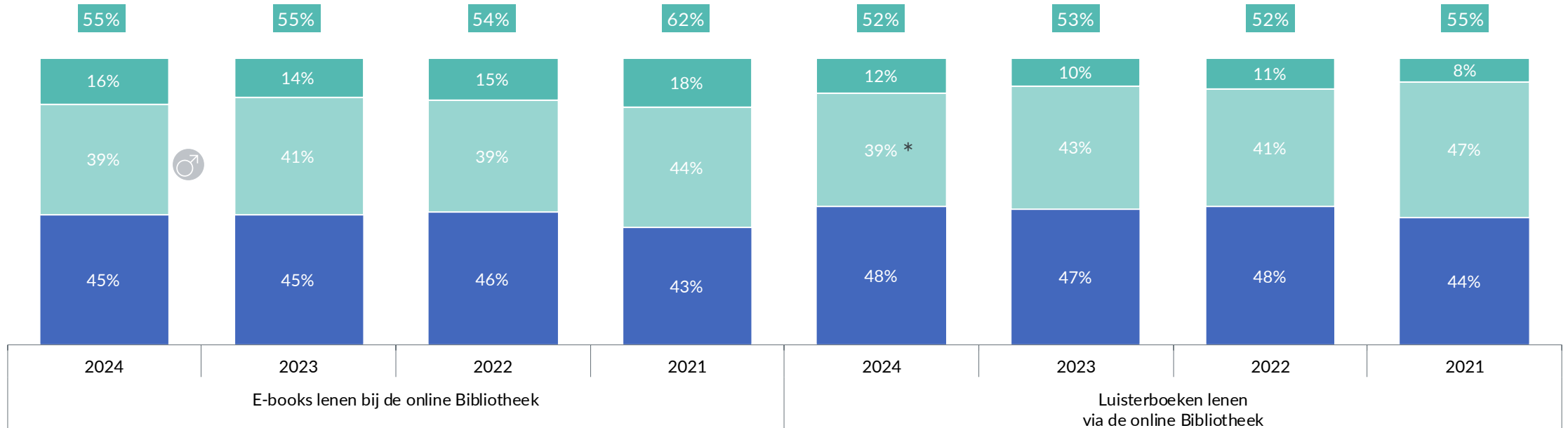
B03: Leent u met uw eigen bibliotheekpas wel eens boeken of andere 'materialen' voor iemand anders?

*Significant verschil met de vorige meting
Basis: leent wel eens boeken in de bibliotheek en is lid van de bibliotheek

De bekendheid van het lenen van e-books blijft vrij stabiel in de loop der jaren. Voor de luisterboeken zien we een langzaam toenemend gebruik.

Bekendheid mogelijkheden bibliotheek (lenen)

■ Ken ik en heb ik ooit gebruikt

■ Ken ik, maar heb ik nooit gebruikt

■ Ken ik niet

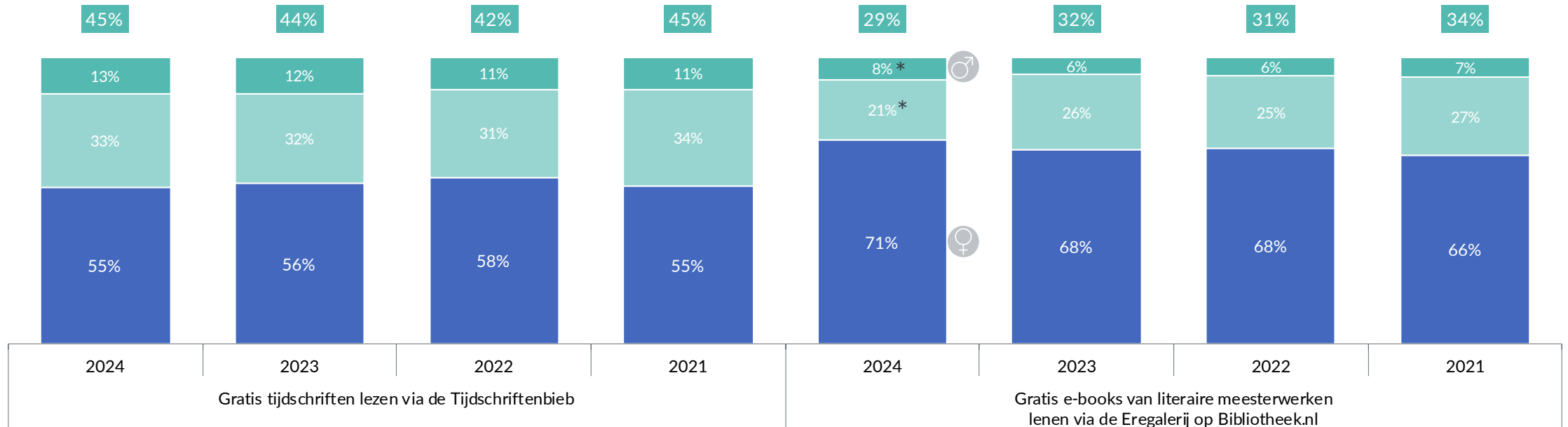
% Ken ik en heb ik ooit / nooit gebruikt
 * Significant verschil met de vorige meting
 Basis: 2024 alle respondenten (n=1343)
 2023 alle respondenten (n=1200)
 2022 alle respondenten (n=1208)
 2021 alle respondenten (n=1214)

S06c: Kunt u van onderstaande mogelijkheden aangeven of u ze kent en er weleens gebruik van heeft gemaakt voor het lenen van e-books/luisterboeken?

Een kleiner aandeel dan in 2023 geeft aan bekend te zijn met de mogelijkheid om gratis e-books van literaire meesterwerken te verkrijgen via de online bibliotheek.

Bekendheid mogelijkheden bibliotheek (gratis)

■ Ken ik en heb ik ooit gebruikt

■ Ken ik, maar heb ik nooit gebruikt

■ Ken ik niet

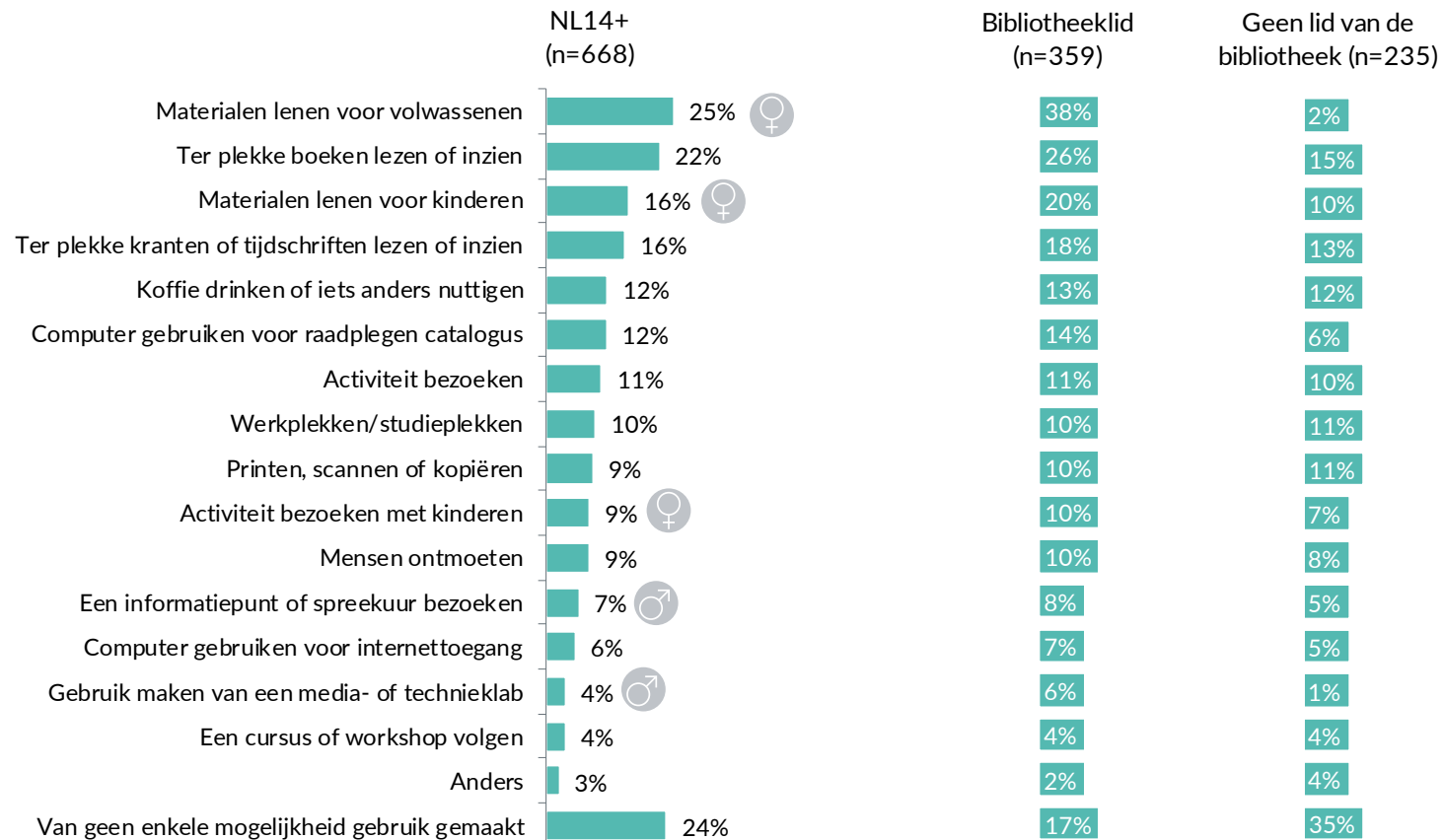
% Ken ik en heb ik ooit / nooit gebruikt
 * Significant verschil met de vorige meting
 Basis: 2024 alle respondenten (n=1343)
 2023 alle respondenten (n=1200)
 2022 alle respondenten (n=1208)
 2021 alle respondenten (n=1214)

S06c: Kunt u van onderstaande mogelijkheden aangeven of u ze kent en er weleens gebruik van heeft gemaakt voor het lenen van e-books/luisterboeken?

Onder niet-leden werd het meest gebruik gemaakt van de bibliotheek om ter plekke boeken te lezen of in te zien.

Mogelijkheden bibliotheek

Achtergrond:

65-plussers lenen vaker materialen voor volwassenen dan doelgroepen jonger dan 50 jaar.

De leeftijdsgroep van 35-49 jaar komt vaker dan de andere leeftijdsgroepen koffie drinken of iets anders nuttigen in de bibliotheek.

Hoogopgeleiden lenen vaker materialen voor kinderen dan midden- en laagopgeleiden. Laagopgeleiden maken juist vaker gebruik van een media- of technieklab dan hoogopgeleiden.

Mensen in SEC klasse A bezoeken vaker activiteiten als een lezing of tentoonstelling in de bibliotheek dan de andere SEC klassen.

B02a: Van welke van de onderstaande mogelijkheden in de openbare bibliotheek heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens gebruik gemaakt?

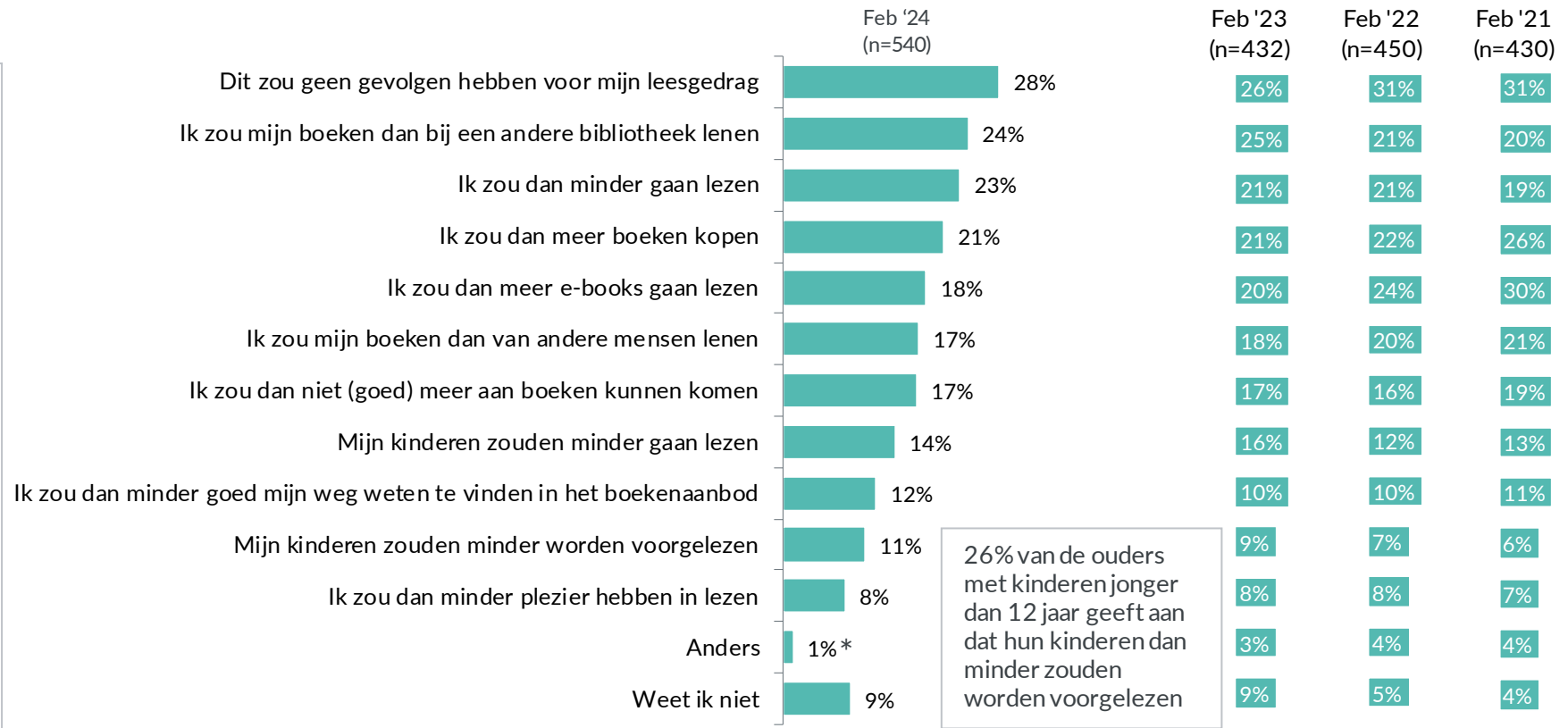
Basis: bezoekt de bibliotheek weleens

Bijna een kwart van de bibliotheekbezoekers zou minder gaan lezen als de bibliotheek er niet meer zou zijn. Ook zou het impact hebben op hoeveel kinderen lezen.

Trend – Invloed afwezigheid bibliotheek op het leesgedrag

Achtergrond:
 Ouders met kinderen jonger dan 12 jaar geven vaker aan dat hun kinderen minder zouden gaan lezen dan ouders met kinderen ouder dan 12 jaar.
 Light lezers geven vaker dan heavy lezers aan dat ze niet (goed) meer aan boeken kunnen komen als de bibliotheek er niet meer zou zijn.
 Leden van de bibliotheek geven vaker dan niet-leden aan dat ze minder goed hun weg weten te vinden in het boekenaanbod als de bibliotheek verdwijnt.

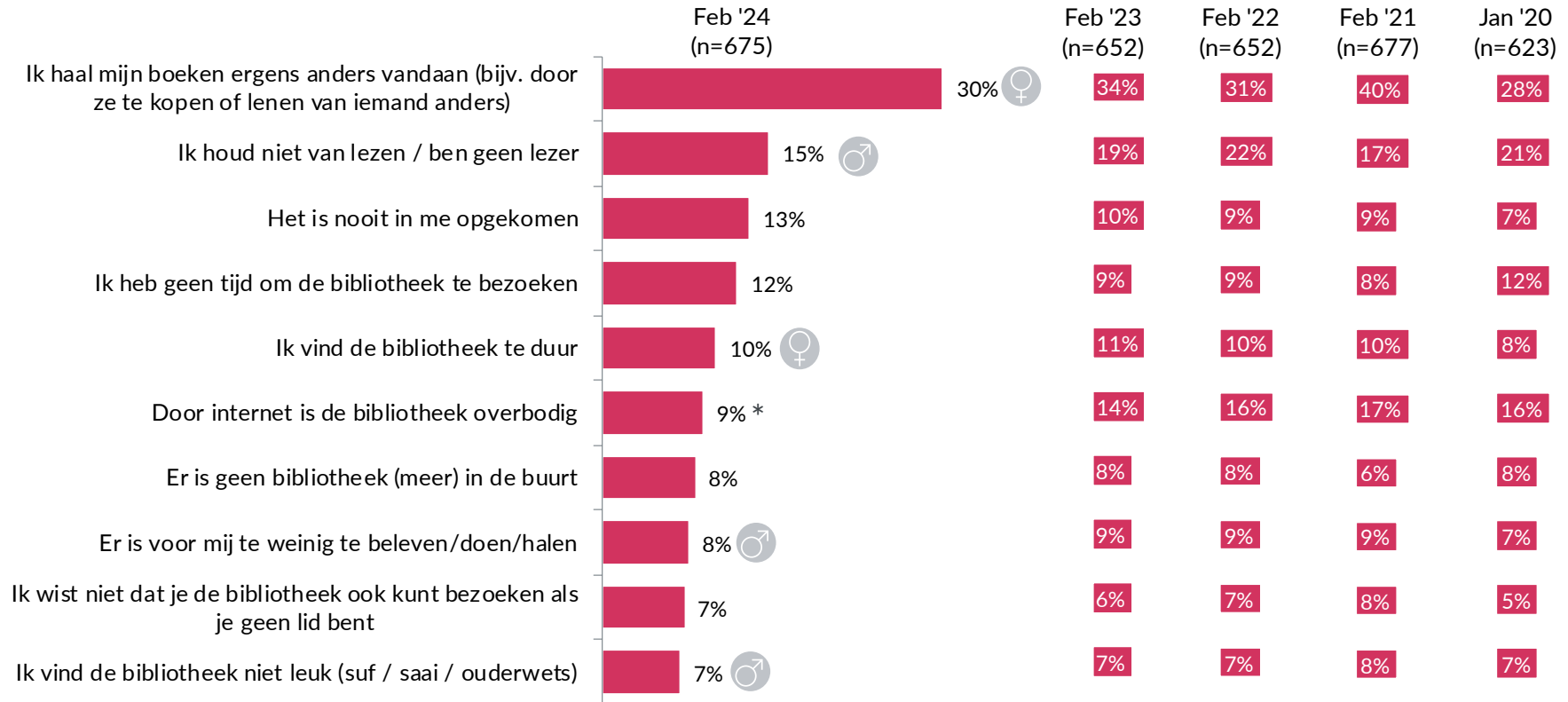
B04. Stel dat uw bibliotheek er niet meer zou zijn, wat zou dit voor gevolgen hebben op uw leesgedrag?

Basis: bezoekt bibliotheek wel eens om boeken te lenen

De belangrijkste reden om de bibliotheek niet te bezoeken is dat men ergens anders boeken vandaan haalt. Het aandeel dat vindt dat internet de bibliotheek overbodig maakt is gedaald.

Top 10 redenen geen gebruik maken van bibliotheek

Achtergrond:
 Hoogopgeleiden geven vaker als redenen aan de boeken ergens anders vandaan te halen dan midden- en laagopgeleiden.
 Hoogopgeleiden geven vaker dan laagopgeleiden als reden dat de bibliotheek door internet overbodig is geworden.
 Laagopgeleiden geven vaker dan hoogopgeleiden aan niet van lezen te houden.

B04: Wat zijn uw belangrijkste redenen om geen gebruik te maken van de bibliotheek?

* Significant verschil met de vorige meting
 Basis: bezoekt nooit de bibliotheek

3.3

Koopgedrag

Ook de
koopfrequentie van
boeken neemt licht
toe. Het cadeau blijft
een belangrijk
koopmoment.

01 De koopfrequentie van nieuwe boeken is licht toegenomen. Het gemiddeld besteed bedrag is ongeveer gelijk gebleven. Sociale klasse A besteedt het meeste geld aan boeken. Het kopen van Engelstalige boeken neemt verder toe.

02 De fysieke boekhandel wint het nog net van het online kanaal. Men koopt het vaakst bij de fysieke boekhandel vanwege de prettige en inspirerende omgeving en voor steun aan ondernemers.

03 Er is behoefte aan informatie over duurzaamheid. Duurzaamheid speelt voor bijna de helft van de Nederlanders een rol bij de keuze van een boek. Papieren boeken worden duurzamer gevonden dan e-books.

04 Het boek als cadeau blijft een belangrijk aankoopmoment. Bijna de helft van de Nederlanders heeft het afgelopen jaar een boek cadeau gegeven.

Lezers komen vaak aan boeken door ze nieuw te kopen in de fysieke of online winkel, maar ze krijgen ook veel cadeau. De minibieb wordt door verschillende type lezers benut.

Hoe men aan boeken komt

Nieuw		NL14+ (n=1099)	Heavy buyers (n=382)	Medium buyers (n=352)	Light buyers (n=223)
Ik koop nieuwe boeken in de fysieke boekwinkel	♀	43%	61%	52%	20%
Ik koop online nieuwe boeken		40%	62%	44%	17%
Ik koop boeken in een winkel, maar niet in een boekwinkel		12%	18%	12%	10%

Lenen		NL14+ (n=1099)	Heavy buyers (n=382)	Medium buyers (n=352)	Light buyers (n=223)
Ik haal boeken bij de (openbare) bibliotheek	♀	26%	23%	30%	25%
Ik haal boeken uit een minibieb/boekenkastje	♀	17%	19%	18%	17%
Ik leen boeken via de online bibliotheek	♀	10%	11%	11%	6%

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan een luisterboekenabonnement te hebben.

Consumenten in de A SEC klasse noemen vaker dan de lagere klassen dat ze tweedehands boeken in een fysieke winkel kopen.

Tweedehands		NL14+ (n=1099)	Heavy buyers (n=382)	Medium buyers (n=352)	Light buyers (n=223)
Ik koop tweedehands boeken op een boekenmarkt, rommelmarkt		23%	28%	22%	21%
Ik koop tweedehands boeken in een fysieke winkel		19%	24%	21%	16%
Ik koop online tweedehands boeken		16%	23%	17%	11%

Overig		NL14+ (n=1099)	Heavy buyers (n=382)	Medium buyers (n=352)	Light buyers (n=223)
Ik krijg boeken cadeau		44%	54%	50%	33%
Ik leen en ruil boeken met vrienden, familie of bekenden	♀	31%	33%	34%	29%
Ik download e-boeken (gratis) van het internet		20%	27%	20%	12%
Ik krijg e-boeken (gratis) van vrienden of familie, via bijvoorbeeld e-mail of op een usb-stick	♀	18%	19%	17%	18%
Ik heb een e-books of luisterboekenabonnement	♀	12%	18%	10%	10%
Ergens anders vandaan		2%	1%	2%	4%

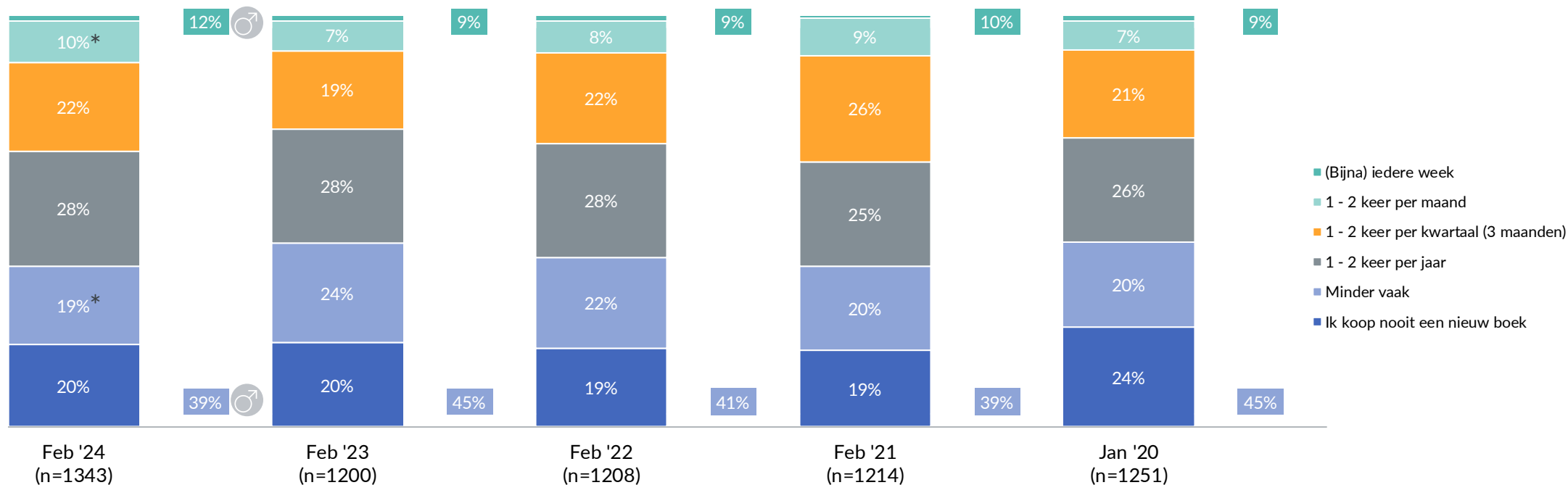
F03: Hoe komt u aan boeken om te lezen? Hiermee bedoelen we zowel nieuw als tweedehands boeken.

Basis: leest wel eens boeken

De koopfrequentie van nieuwe boeken ligt iets hoger dan vorig jaar.

Koopfrequentie nieuwe boeken

Achtergrond:

Laag- en middenopgeleiden geven vaker aan nooit een boek te kopen dan hoogopgeleiden.

Hetzelfde geldt voor consumenten in de B1/B2/C/D SEC klasse en consumenten vergeleken met consumenten in de A SEC klasse.

█ Koopt minimaal 1-2 keer per maand een nieuw boek

█ Koopt minder vaak / nooit nieuw boek

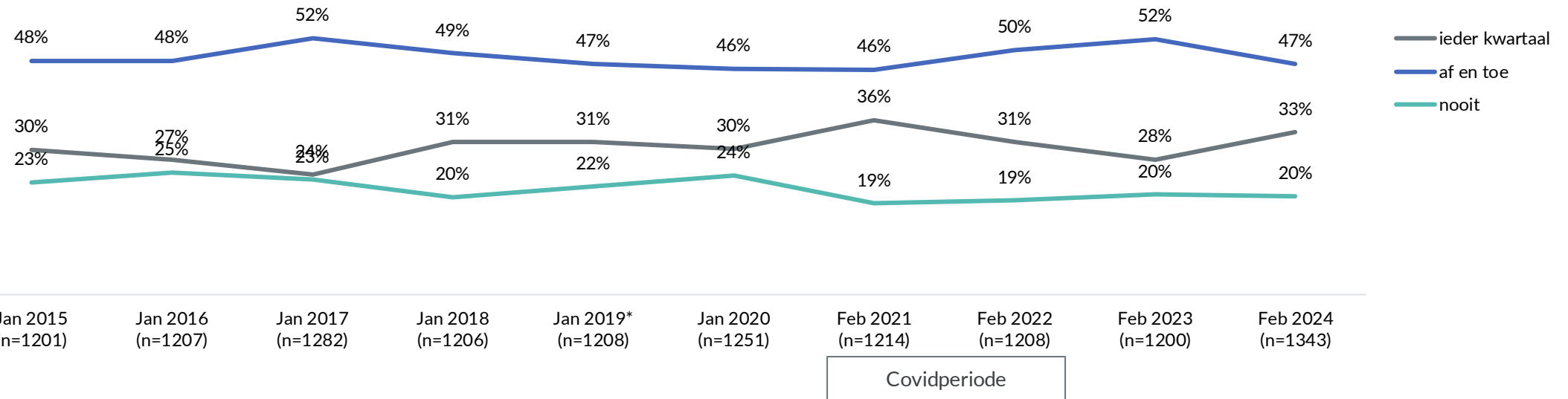
<= 2% is niet weergegeven in grafiek
Basis: alle respondenten

S05: Hoe vaak koopt u gemiddeld nieuwe boeken (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

In de afgelopen 10 jaar is de koopfrequentie evenwel vrij stabiel.

Trendlijnen - Koopfrequentie nieuwe boeken

Ieder kwartaal: wekelijks, maandelijks of 1 keer per kwartaal
 Af en toe: 1 a 2 keer per jaar of minder vaak

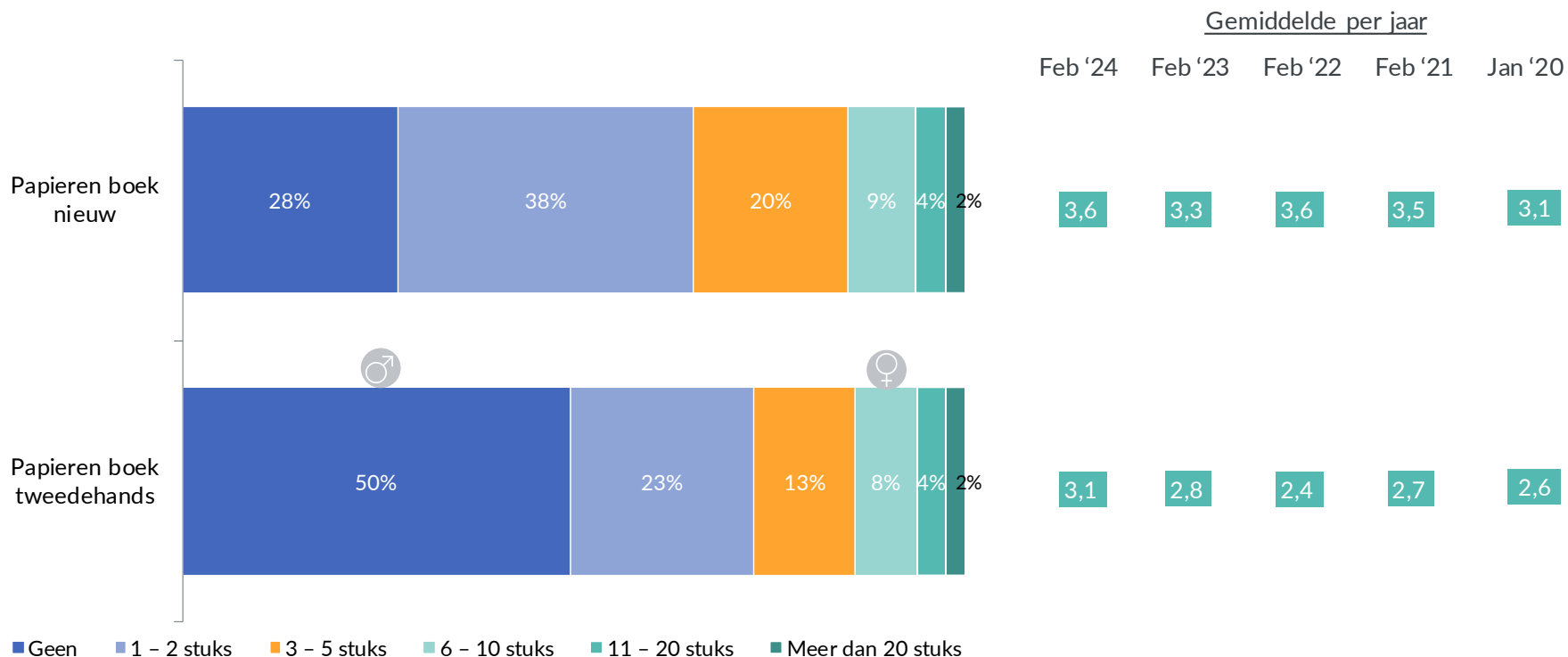
S05: Hoe vaak koopt u gemiddeld **nieuwe** boeken (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?
 Vanaf 2020 is 'luisterboeken' toegevoegd aan de vraagzin.
 Boekenbranche rapportage reguliere meting 67 2024

Basis: alle respondenten

Nederlanders kopen papieren boeken veelal nieuw, maar globaal de helft koopt ook tweedehands boeken.

Aantal gekochte boeken per jaar

Achtergrond:
 Laag- en middenopgeleiden en consumenten in de C/D SEC klasse, kopen minder vaak een nieuw papieren boek dan hoogopgeleiden en consumenten in de hogere SEC klassen.

 Hetzelfde geldt voor 35-plussers, die kopen minder vaak een nieuw papieren boek dan de jongeren tot 35 jaar.

71% van NL 14+ koopt wel eens nieuwe papieren boeken (versus 71% in 2023)
 46% van NL 14+ koopt wel eens tweedehands boeken (versus 46% in 2023)

Heavy lezers kopen gemiddeld 5,2 papieren nieuwe boeken per jaar en gemiddeld 4,4 papieren tweedehands boeken per jaar.

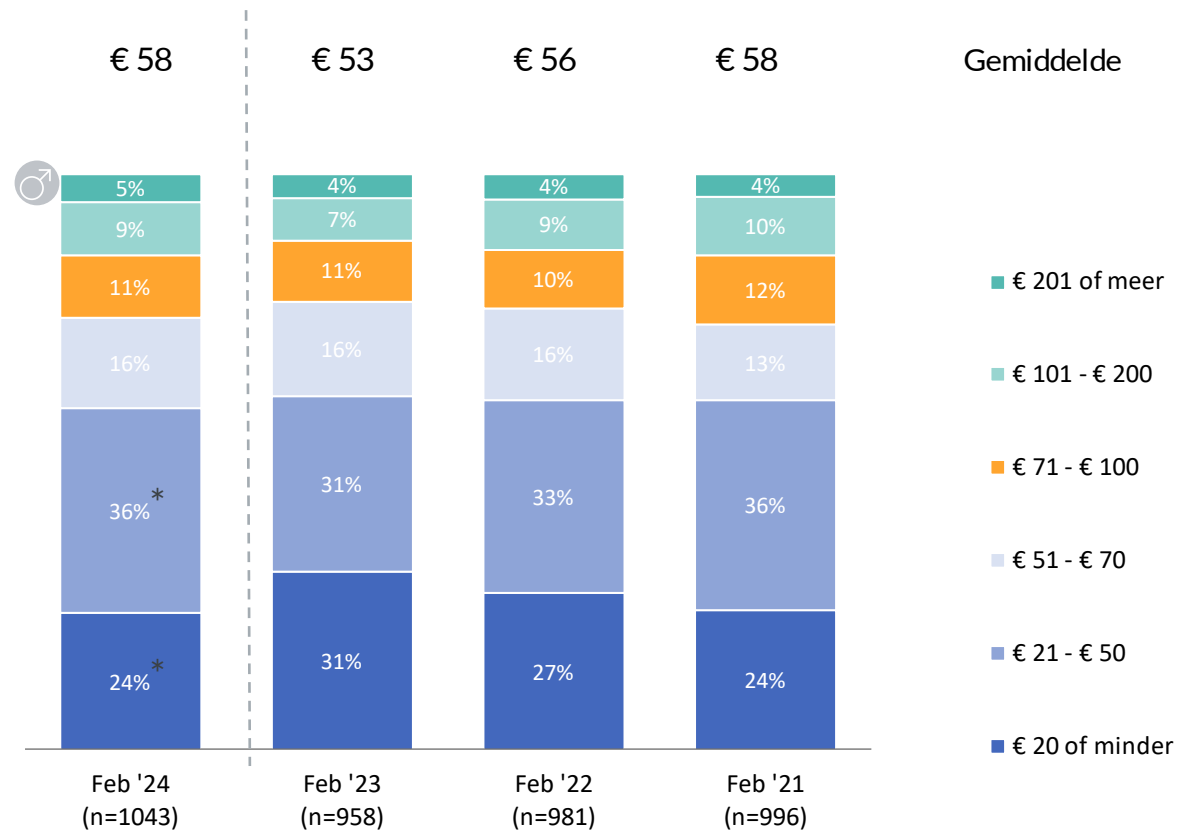
Gem: obv klassenmiddens
 <= 2% is niet opgenomen in grafiek
 Basis: alle respondenten (n=1343)

K04a: Hoeveel papieren boeken koopt u ongeveer per jaar?

Boekenkopers geven gemiddeld €58 per jaar uit aan boeken. Het bestedingspatroon is vergelijkbaar met die van 2021.

Gemiddelde uitgave aan nieuwe boeken

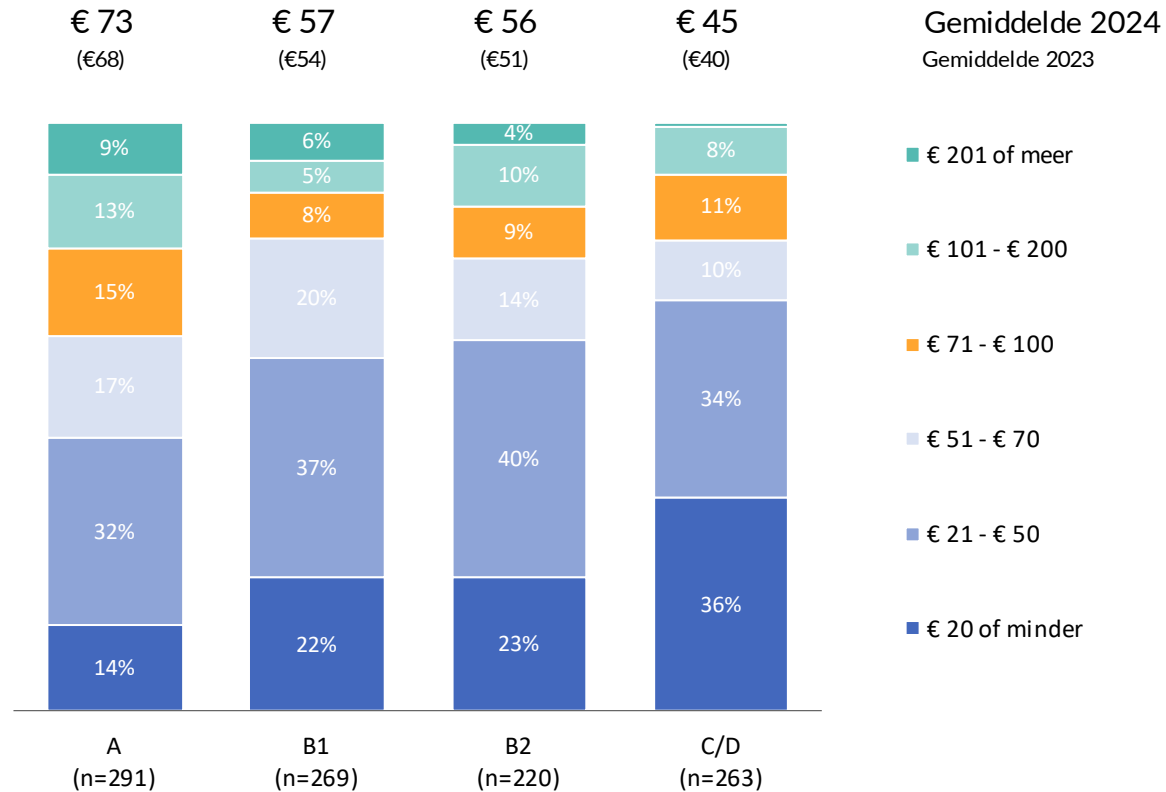
K17: Hoeveel geeft u naar schatting per jaar gemiddeld uit aan nieuwe boeken (kopen & lenen van nieuwe papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Gem: obv klassenmiddens
Basis: iedereen die wel eens een boek koopt

Sociale klasse A besteedt het meeste geld aan boeken.

Gemiddelde uitgave aan nieuwe boeken – sociale klassen

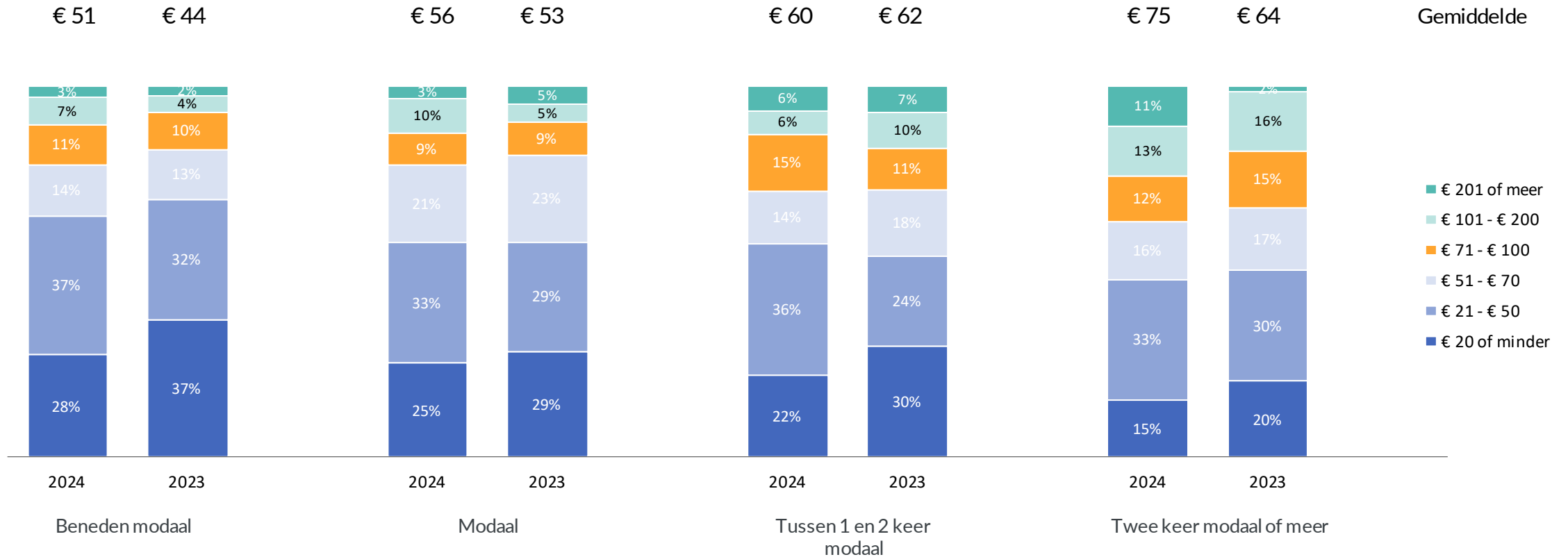
K17: Hoeveel geeft u naar schatting per jaar gemiddeld uit aan nieuwe boeken (kopen & lenen van nieuwe papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Gem: obv klassenmiddens
Basis: iedereen die wel eens een boek koopt

Binnen de inkomensgroepen is de gemiddelde uitgave aan nieuwe boeken ongeveer gelijk aan vorig jaar. Alleen bij de bovenste en onderste laag is er sprake van een toename.

Gemiddelde uitgave aan nieuwe boeken – sociale klassen en inkomen

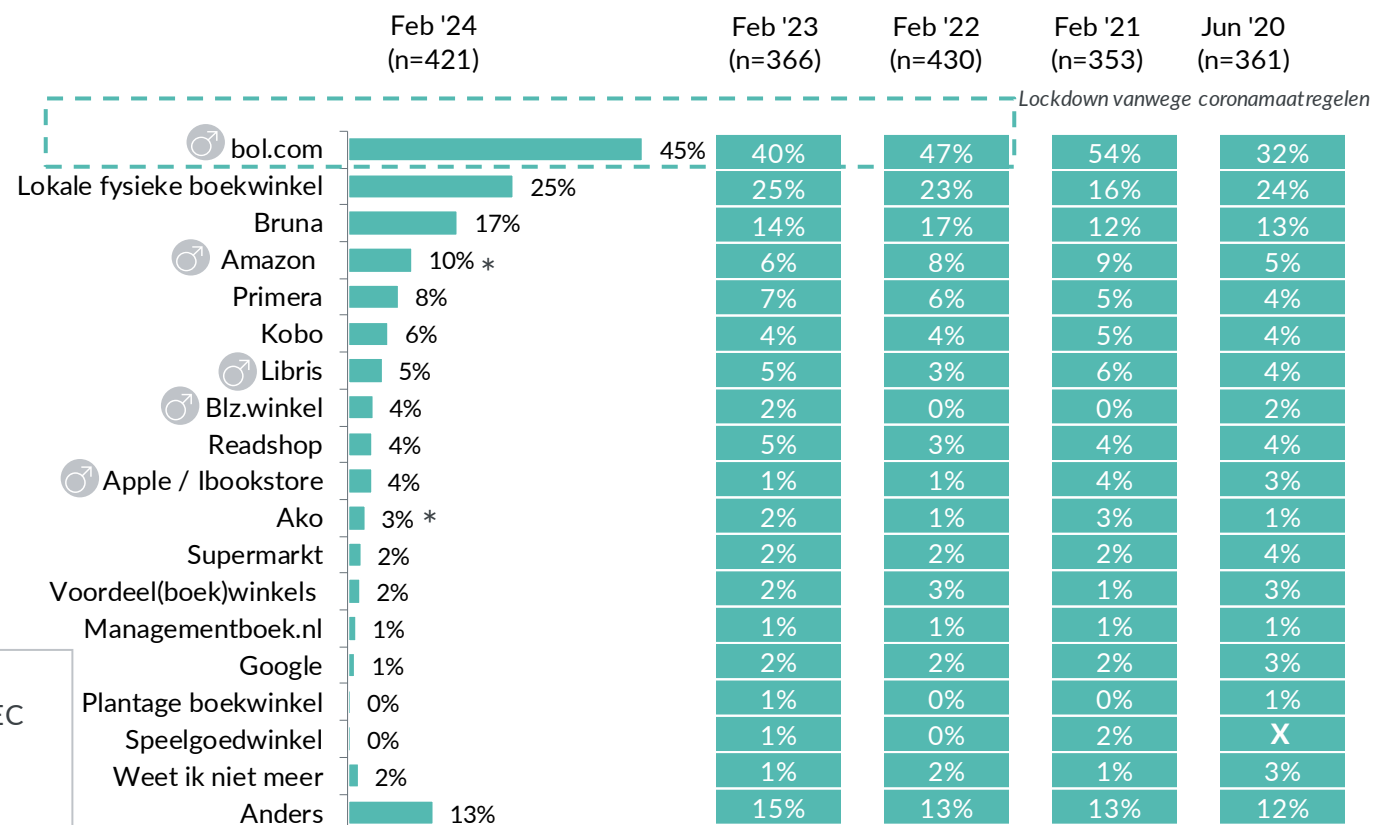
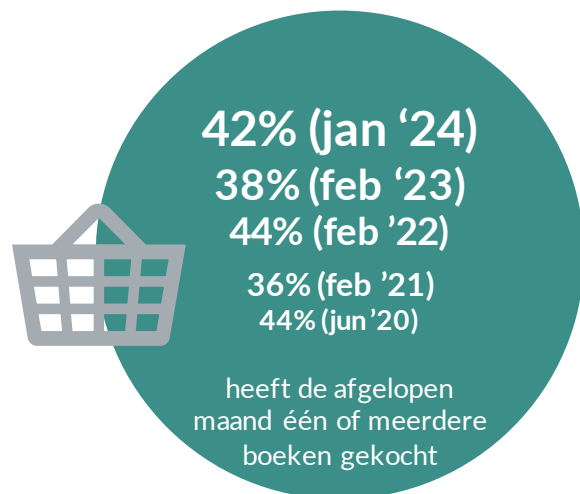

K17: Hoeveel geeft u naar schatting per jaar gemiddeld uit aan nieuwe boeken (kopen & lenen van nieuwe papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

Gem: obv klassenmiddens
Basis: iedereen die wel eens een boek koopt

Het aandeel consumenten dat de afgelopen maand een boek heeft gekocht is stabiel. Bol en de lokale fysieke boekhandel blijven het belangrijkste aankooppunt.

Plaats van aankoop

Achtergrond:
 Kopers die hoogopgeleid zijn en kopers in de A SEC klasse kochten vaker een nieuw boek dan laagopgeleiden en B2 en C/D SEC klassen.
 Midden- en hoogopgeleiden koper vaker bij de lokale fysieke boekwinkel dan laagopgeleiden.

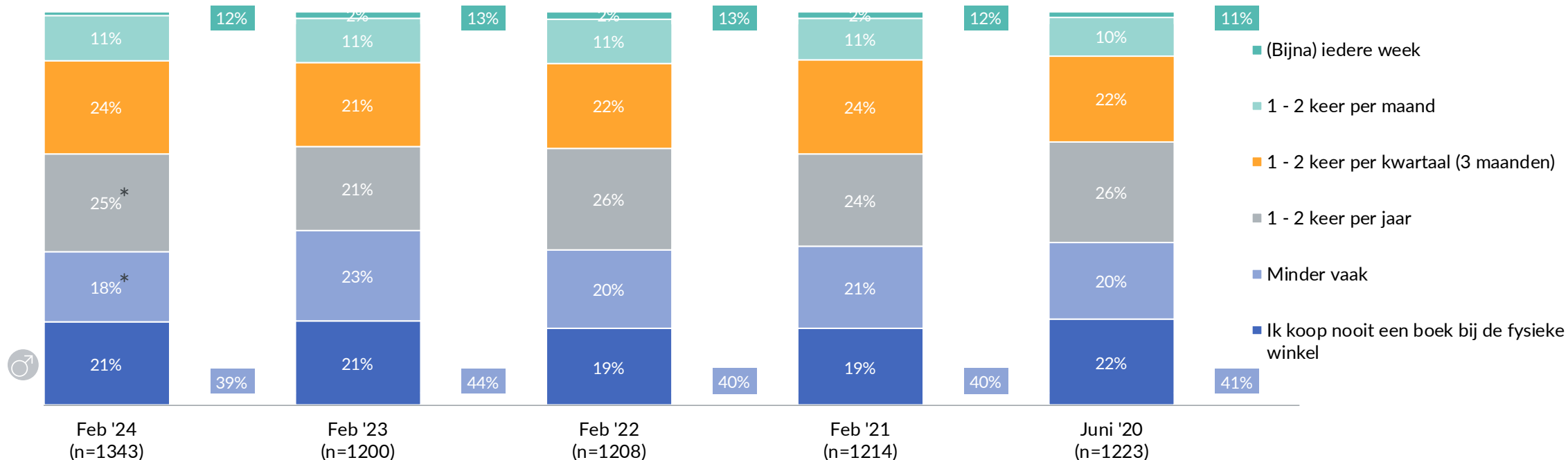
S04: En heeft u de afgelopen maand één of meer nieuwe papieren boek(en), e-book(s) of luisterboek(en) gekocht? (of dat nu voor uzelf of voor iemand anders is)
 A02: Waar heeft u de laatste maand uw boek(en) gekocht?

Basis S04: koopt weleens boeken (n=1043)
 Basis A02: heeft de afgelopen maand één of meerdere boeken gekocht

De bezoekfrequentie van fysieke boekwinkels neemt weer licht toe en is op het niveau van 2022.

Gemiddeld bezoek fysieke boekwinkel

Achtergrond:

Laagopgeleiden geven vaker aan minder vaak/nooit in de fysieke boekwinkel te komen dan midden- en hoogopgeleiden. Hetzelfde geldt voor consumenten in de C/D SEC klasse ten opzichte van de hogere klassen.

% Koopt minimaal 1-2 keer per maand in de fysieke boekwinkel

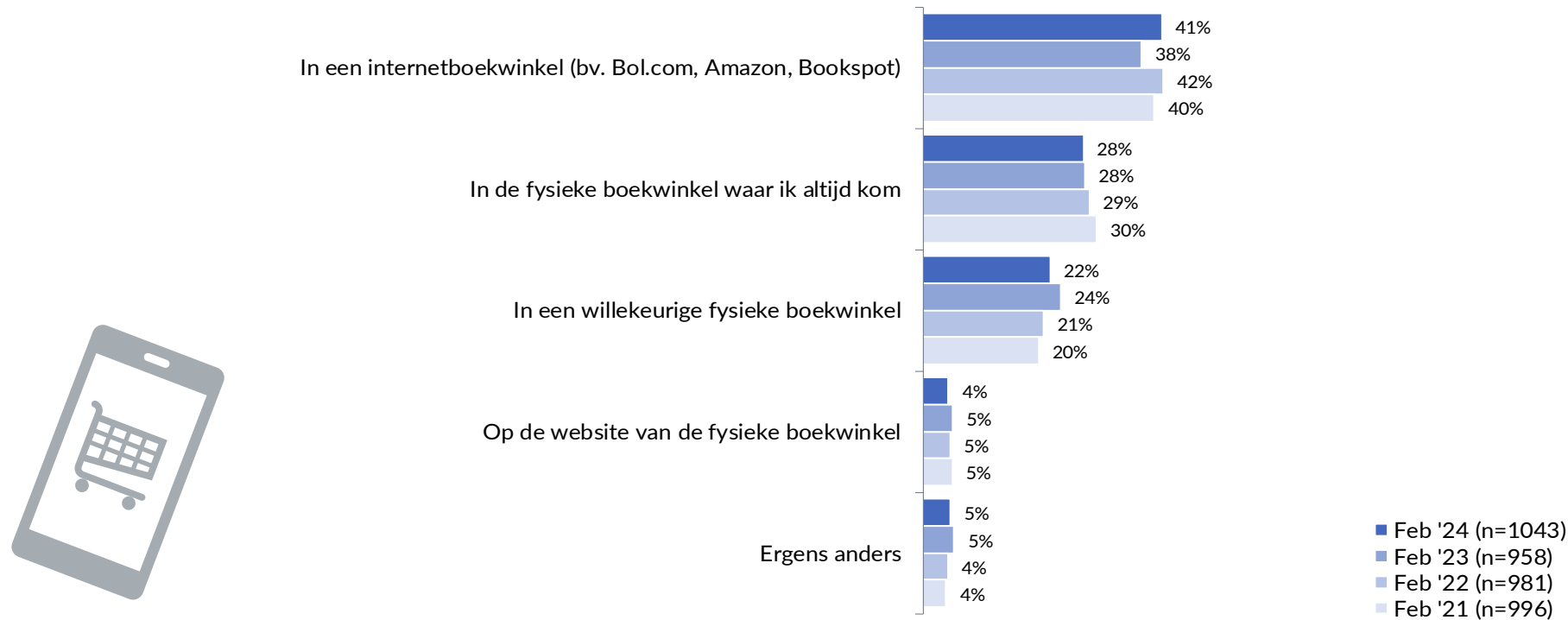
% Koopt minder vaak / nooit in de fysieke boekwinkel

<= 2% is niet weergegeven in grafiek
Basis: alle respondenten

S08: Hoe vaak komt u gemiddeld in de fysieke boekwinkel om één (of meerdere) boek(en) te kopen?

Nieuwe boeken worden het vaakst in een fysieke boekwinkel gekocht (50%); 45% koopt het vaakst online.

Aankoopkanaal nieuwe boeken

Achtergrond:

- 65-plussers kopen doorgaans nieuwe boeken in de fysieke boekwinkel waar zij altijd komen dan de andere leeftijdsgroepen.
- Kopers tot 65 jaar kopen doorgaans nieuwe boeken via een internetboekwinkel dan 65-plussers.
- Midden- en hoogopgeleiden kopen in een internetboekwinkel dan laagopgeleiden. Hetzelfde geldt voor kopers in de A B1 en B2 SEC klasse vergeleken met de C/D klasse.

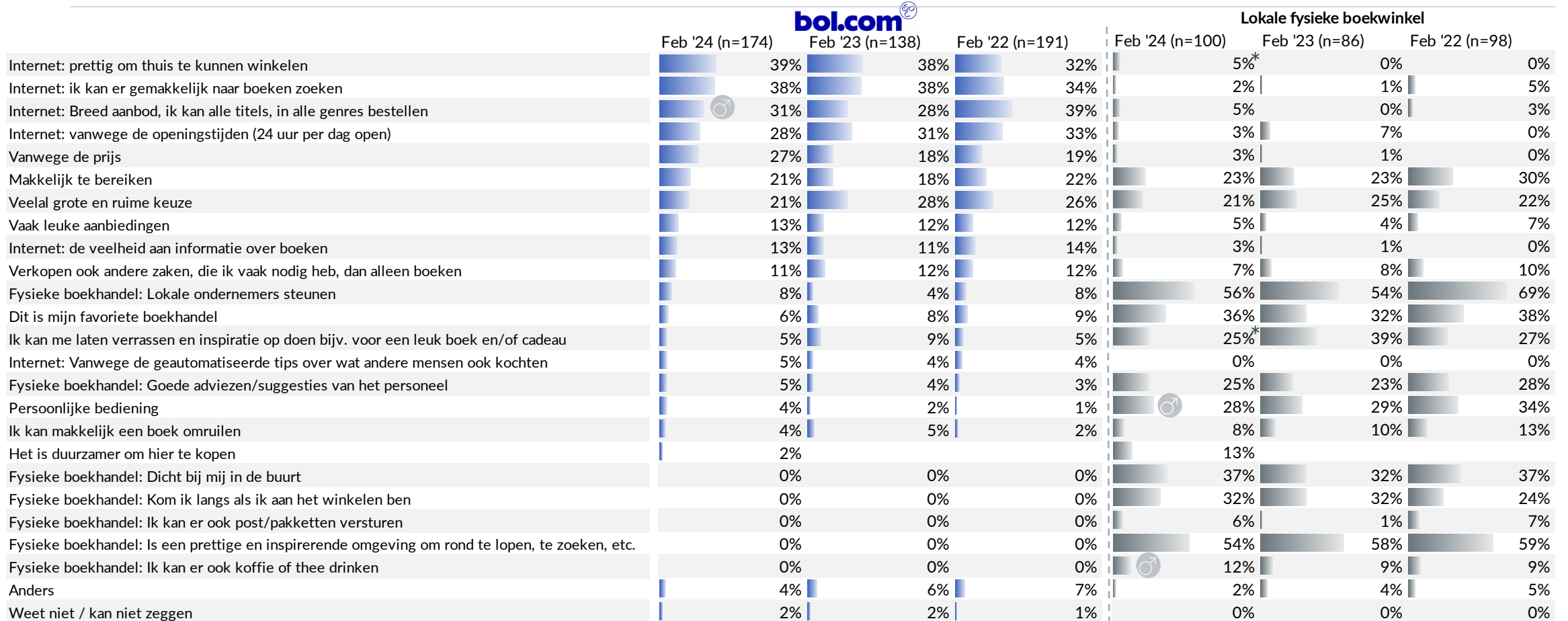
S06: Waar koopt u doorgaans het vaakst uw nieuwe boeken?

Basis: iedereen die wel eens een boek koopt

Online koopt men vanwege gemak, breed aanbod en prettig thuis winkelen; bij de fysieke boekhandel koopt men vanwege de prettige en inspirerende omgeving en voor steun aan ondernemers.

Redenen om boek bij specifieke locatie te kopen

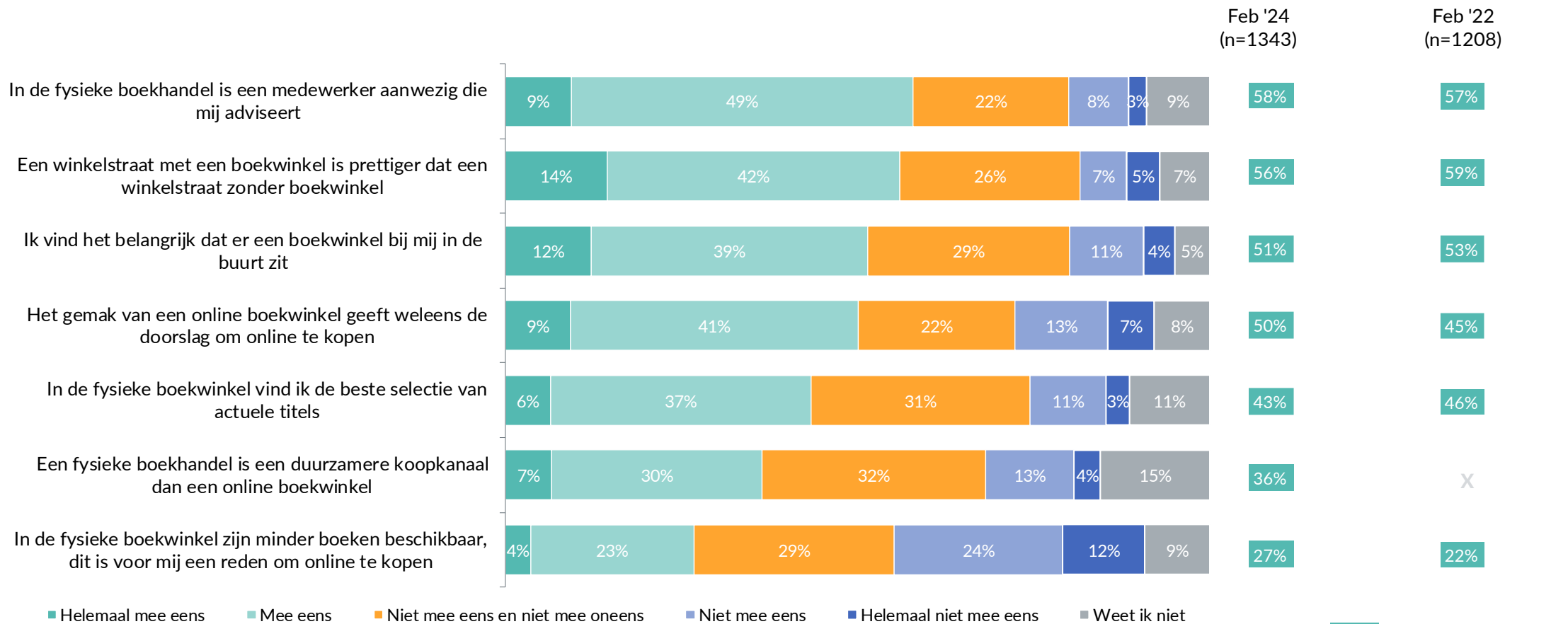
A03: Wat zijn voor u redenen om een boek te kopen bij onderstaande locatie(s)?

Basis : Koopt bij specifieke locatie
Bedrijven alleen opgenomen bij 50 of meer waarnemingen

De mening over de fysieke boekwinkel is onveranderd; 51% vindt het belangrijk dat er een boekwinkel in de buurt zit.

Fysieke boekwinkels

■ % (helemaal) mee eens

Basis: alle respondenten

A09: In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

Het kopen van Engelstalige boeken neemt verder toe. Iets minder dan de helft van de Nederlanders koopt weleens een Engelstalig boek.

Koopt wel eens boeken in (het).....

Engels*
 45% Feb '24
 36% Feb '23
 37% Feb '22
 37% Feb '21
 33% Juni '20

Nederlands
 86% Feb '24

14-25-jarigen die minstens 1x per maand een Engelstalig boek kopen

18% (2024)
 12% (2023)
 7% (2022)
 4% (2021)
 6% (2020)

koopt wel eens een boek in deze taal %

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar en kopers in de A SEC klasse kopen vaker Engelse boeken dan 35-plussers en lagere SEC klassen. Hetzelfde geldt voor heavy lezers ten opzichte van medium en light lezers.

Profiel van Engelstalige lezers

Geslacht

45%

55%

Opleidingsniveau

12%

36%

52%

Leeftijd

14 - 34 jaar 47%

35 - 49 jaar 26%

50 - 64 jaar 17%

65+ jaar 10%

M01a: koopt u wel eens anderstalige boeken? *Vraagstelling aangepast, vergelijking indicatief.

Basis: alle respondenten, n=1.343

Spannende fictie is het meest gekochte genre, we zien hier geen relevante verschuivingen.

Genres

	Feb '24 (n=1043)	Feb '22 (n=981)		Feb '24 (n=1043)	Feb '22 (n=981)
Spannende fictie	46%	45%	Young Adult	12%	9%
Boeken gebaseerd op waargebeurd verhaal	34%	31%	Science fiction	11%	13%
Literaire roman, literatuur	30%	28%	Streekroman	11%	8%
Kookboeken	22%	24%	Cultuur, taal, kunst, fotografie	11%	12%
Geschiedenis, politiek, maatschappij, filosofie	20%	18%	Strip, graphic novel	11%	8%
Psychologie, persoonlijke ontwikkeling	18%	14%	Spiritueel, religie	10%	11%
(auto)biografieën	18%	18%	Gezondheid, opvoeding	10%	11%
Fantasy	17%	18%	Sportboeken	8%	9%
Hobbyboeken	17%	16%	Management, business, economie	8%	6%
Reisgidsen	16%	18%	Naslagwerken	6%	5%
Romantische/erotische fictie	14%	13%	Poëzie	3%	4%
Kinderboeken	14%	13%			

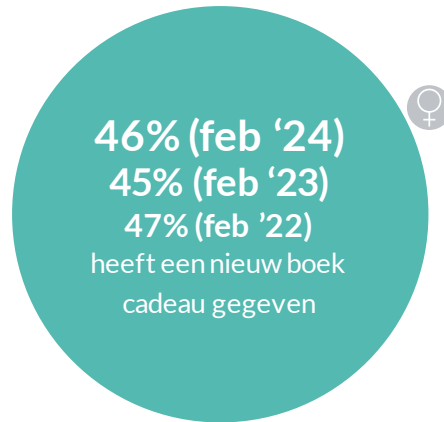
A04a: Welke genres boeken koopt u wel eens?

Basis: Koopt wel eens boeken

Een boek cadeau geven blijft belangrijk. Bijna de helft van de Nederlanders heeft het afgelopen jaar een boek cadeau gegeven.

Afgelopen 12 maanden boek cadeau gegeven

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleiden en consumenten in de A SEC gaven vaker een boek cadeau, dan laagopgeleiden en consumenten in de lagere SEC klassen. Ook consumenten met een inkomen van twee keer modaal of meer gaven vaker boeken cadeau dan de lagere inkomensgroepen.

C04a: Heeft u in de afgelopen 12 maanden een nieuw boek cadeau gegeven?

C04b: Hoeveel nieuwe boeken heeft u in de afgelopen 12 maanden cadeau gegeven?

Aantal boeken cadeau gegeven

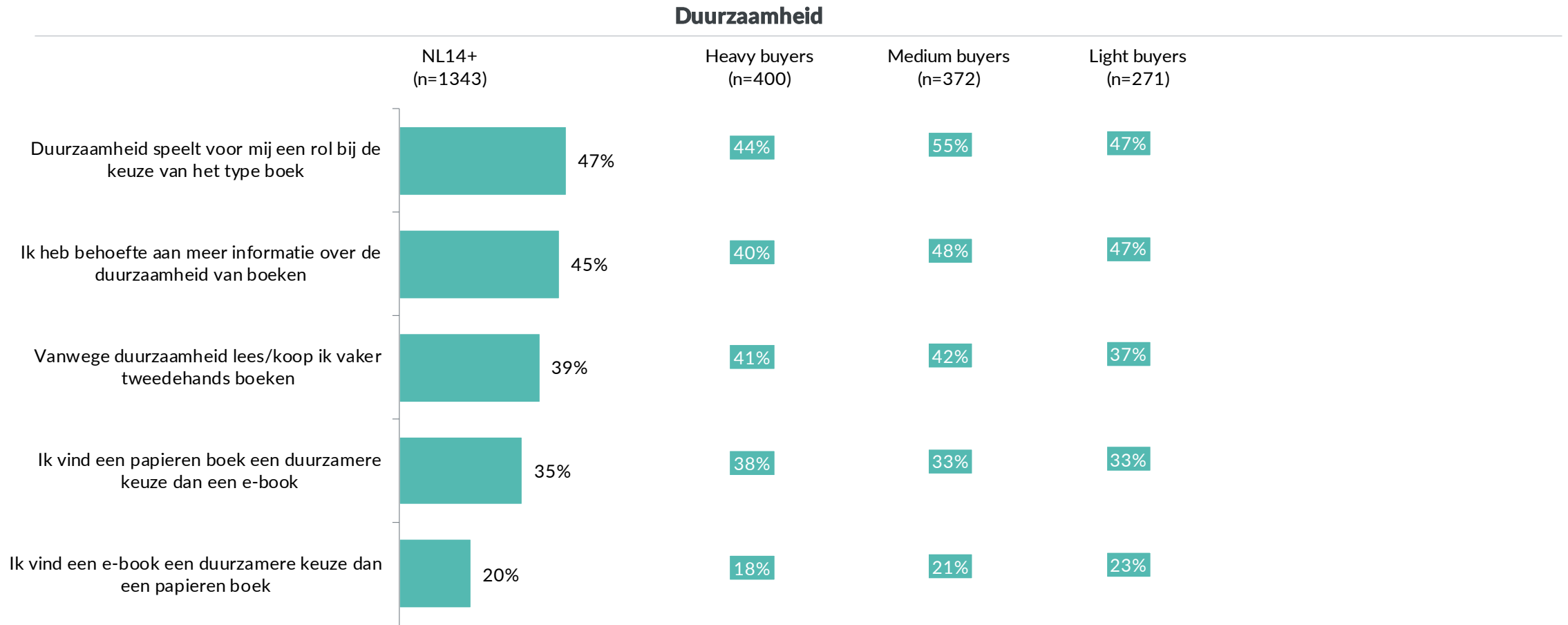
Achtergrond:

Heavy lezers gaven vaker 3-5 boeken cadeau. Medium en light lezers gaven vaker 1-2 boeken cadeau.

Basis C04a: alle respondenten (n=1343)

Basis C04b: heeft in de afgelopen 12 maanden een nieuw boek cadeau gegeven (n=602)

Papieren boeken worden duurzamer gevonden dan e-books. Er is zeker behoefte aan meer informatie over duurzaamheid.

% (helemaal) mee eens

Basis: alle respondenten

A04c: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

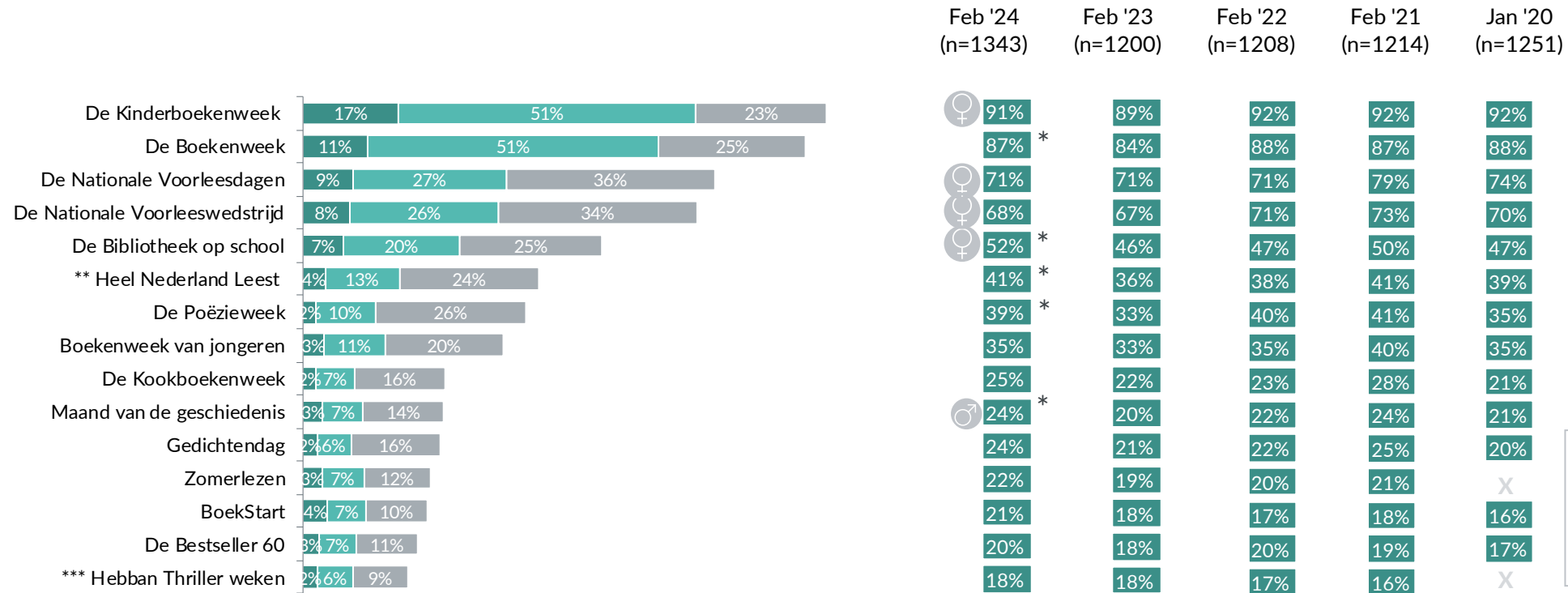
3.4

Bekendheid boekcampagnes en prijzen

De bekendheid van de lees-/boekcampagnes blijft voor de meeste campagnes stabiel. De Boekenweek en de Kinderboekenweek hebben een hoge bekendheid.

Bekendheid lees-/boekcampagnes

- Zeer goed mee bekend, ik ken het van naam en ben actief geweest binnen de lees- / boekencampagne
- Goed mee bekend, ik ken het van naam, maar ben niet actief geweest binnen de lees- / boekencampagne
- Beetje mee bekend, ik heb wel eens gehoord van de lees- / boekencampagne

N.B. Bekendheid van BoekStart is aanzienlijk hoger onder ouders. 50% van de ouders kent BoekStart.

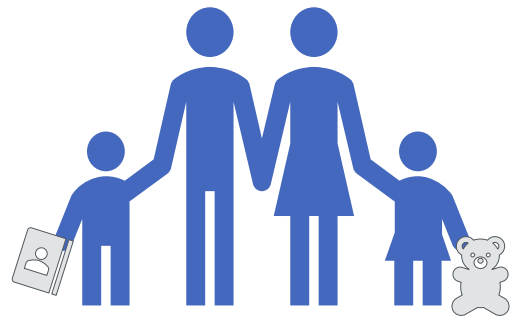
■% (zeer) goed / beetje mee bekend
 *Significant verschil met de vorige meting
 ** In eerdere meting heette dit Nederland Leest
 *** In eerdere meting heette dit Hebban Thriller Tiendaagse
 <= 2% is niet weergegeven in grafiek
 Basis alle respondenten

C01: Kunt u aangeven in hoeverre u bekend bent met de volgende lees-/boekcampagnes?

De bekendheid van BoekStart is toegenomen onder ouders met kinderen.

Boekcampagnes voor kinderen	2024 (n=182)	2023 (n=265)	2022 (n=278)	2021 (n=291)	2020 (n=330)
De Kinderboekenweek	93%	88%	93%	95%	94%
De Nationale Voorleesdagen	78%	73%	75%	82%	77%
De Nationale Voorleeswedstrijd	72%	68%	77%	77%	74%
De Bibliotheek op school	62%	62%	63%	61%	60%
BoekStart	50%*	37%	31%	34%	31%
Boekenweek van Jongeren	37%	34%	41%	45%	48%
De Poëzieweek	32%	31%	39%	34%	31%
Gedichtendag	22%	22%	21%	23%	21%

BoekStart is een programma dat het lezen met kinderen van 0-4 jaar wil bevorderen én ouders met jonge kinderen samen wil laten genieten van boeken.

% (zeer) goed / beetje mee bekend

* Significant verschil met de vorige meting

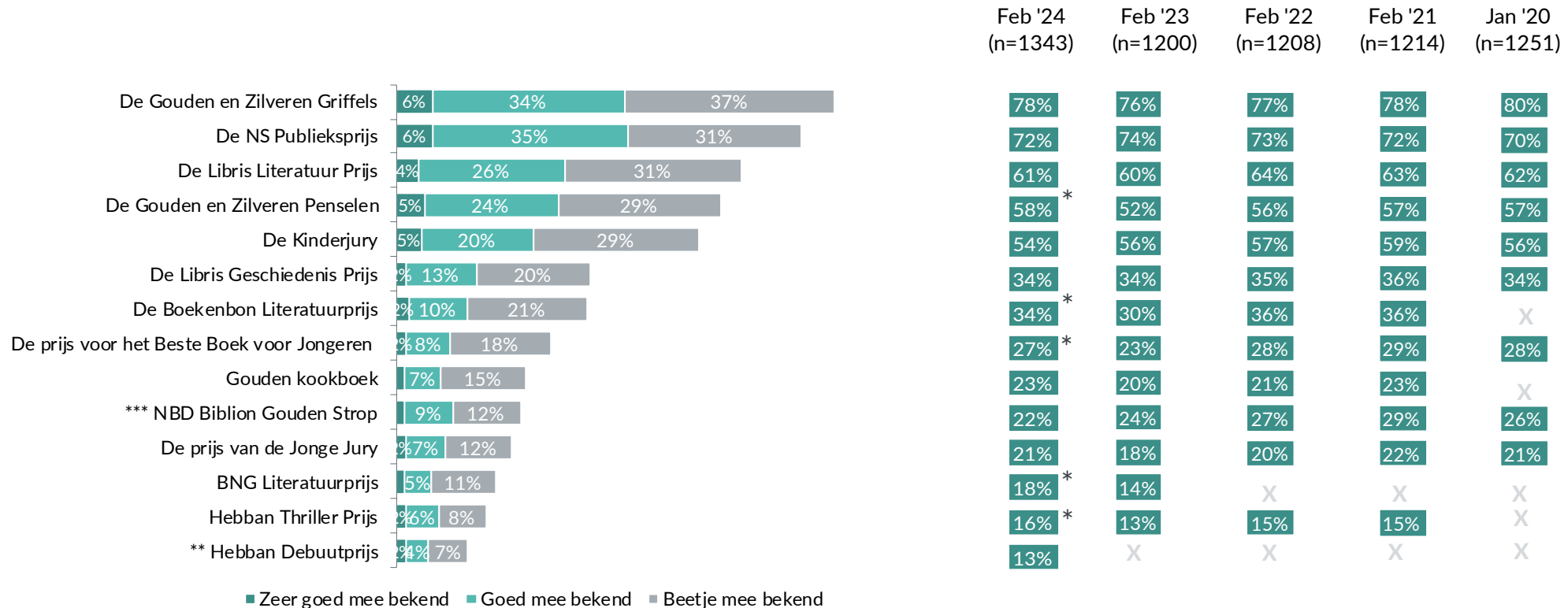
Basis: ouders met kinderen

C01: Kunt u aangeven in hoeverre u bekend bent met de volgende lees-/boekcampagnes?

De bekendheid van de Gouden en Zilveren penselen is na een daling van vorig jaar weer hersteld in 2024.

Bekendheid prijzen voor boeken

Achtergrond:

Consumenten in de A/B1/B2 SEC klasse zijn bekender met de Gouden en Zilveren Griffels en de NS Publieksprijs dan consumenten in de C/D SEC klasse. De NS Publieksprijs is het meest bekend bij 35-49 jarigen en hoog opgeleiden ten opzichte van de overige leeftijdsgroepen en midden- en laagopgeleiden.

C02: Kunt u aangeven in hoeverre u bekend bent met de volgende prijzen voor boeken?

% (zeer) goed / beetje mee bekend

*Significant verschil met de vorige meting

** Nieuw in 2023

*** In eerdere meting heette dit Gouden Strop

<= 2% is niet weergegeven in grafiek

Basis: alle respondenten

04

Bijlagen

Methode

Online vragenlijst (CAWI)

Invulduur circa 15 minuten

Onderwerpen: lees-, leen- en koopgedrag, luisterboeken, voorlezen, boekcampagnes en prijzen

Veldwerk

15 januari t/m 2 februari 2024

Bruto steekproef n=11807

Netto steekproef n=1343 waarvan 138 boost:
- boostgroep incidentele lezers n=59
- boostgroep niet lezers n=79

Doelgroep

Nederlandse consumenten van 14 jaar en ouder

De steekproef is door middel van weging op celniveau Nederland representatief gemaakt op geslacht, leeftijd en opleiding. De boost is teruggewogen naar de normale verhoudingen.

De steekproef is verkregen via het GfK Online Panel

Stedelijkheid indeling in tabellen:

- Zeer sterk = zeer sterk stedelijk (≥ 2500 adressen per km²)
- Sterk = sterk stedelijk (1500 - 2500 adressen per km²)
- Matig = matig stedelijk (1000 - 1500 adressen per km²)
- Weinig = weinig stedelijk (500 - 1000 adressen per km²)
- Niet = niet stedelijk (< 500 adressen per km²)

- GfK heeft kwaliteit hoog in het vaandel. GfK werkt volgens vaste procedures en leidt medewerkers op om op juiste wijze onze producten en diensten te leveren. Op die manier garanderen we de beste kwaliteit.
- Internationaal is GfK lid van de [ICC / ESOMAR](#) (The World Association of Research Professionals), dit is de overkoepelende organisatie van marktonderzoekbureaus.
- Zie de [ICC/ESOMAR Internationale Code](#).
- GfK hanteert een kwaliteitssysteem dat voldoet aan de eisen van ISO 9001:2015 en ISO 20252:2019.
- Op lokaal niveau is GfK lid van het [Data & Insights Network](#) (voorheen MOA, Center for Information Based Decision Making & Marketing Research).
- Dit is een vereniging van bedrijven en instellingen die zich bezighouden met Market Research, Digital Analytics, Marketing Intelligence en Beleidsonderzoek.
- GfK handelt strikt volgens de AVG/GDPR en volgt de gedragscode voor onderzoek en statistiek.
- GfK bewaart onderzoeksgegevens tenzij contractueel anders is overeengekomen.

**Met plezier voor u
gemaakt.**